

LISA.

VALDKONDLIKE TÖÖRÜHMADE SEISUKOHTADE KOKKUVÕTE.

Tabelites on esitatud Eesti Linnade ja Valdade Liidu ja valitsuskomisjoni täiendavad ettepanekud valdkondlikeks muudatusteks ning poolte seisukohad ja kokkuleppele jõudmine või eriarvamusele jäämine.

I RAHANDUSE VALDKOND

Jrk nr	Eesti Linnade ja Valdade Liidu ettepanek ja põhjendus	Valitsuskomisjoni seisukoht	Kokkulepe
1.	Kehtiva tasandusfondi mudel ei võta arvesse kõiki muutujaid millest sõltuvad omavalitsuste tulud. Arvestamata on elukohta mitte registreerinud tudengid. Kuna KOV tulubaas sõltub tugevalt elanike arvust, siis üheks komponendiks tasandusfondi arvestusel võiks olla ka omavalitsuse territooriumil õppivate, kuid elukohta mitte registreerinud üliõpilaste arv, kellega seotud kulusid praegu ei kompenseerita. Üliõpilased, kes pole registreeritud linna elanikeks, kuid on õppimise perioodil avalike teenuste tarbimise mõistes selle omavalitsuse elanikud, kasutavad omavalitsuse taristut ja avalikke teenuseid.	KOVide rahastamise aluseks elanike arvu osas on rahvastikuregistri andmed. Rahvastikuregistri järgne elukoht näitab, millise KOViga isik tahab end seostada. Kui tudeng alustab iseseisvat elu, saab ta end nt Tartu elanikuks registreerida ning Tartu linna tasandusfondi arvestuses läheb isik Tartu elanikuna arvesse. Kui tudeng on endiselt seotud vanemate ülalpidamisega, on tema kodu ja huvide keskus lapseõlvekodu ning raha laekub sellesse KOVi. Küsimus ei ole üksnes tasandusfondi jaotamises, vaid elukohaga on seotud valimisõigus ja õigus saada omavalitsuslikke teenuseid.	Osapoolte seisukohad on võetud teadmiseks.
2.	Seni on välja selgitamata kavandatavate välismaalaste seaduse ja rahvastikuregistri seaduse muudatustega kaasnevate soovimatute mõjude ulatus ning kavandatud pole vastavaid rakendusmehhanisme ebasoovitavate mõjude, sh omavalitsuste tulubaasi vähenemise küsimuste lahendamiseks ja kompenseerimiseks. Muudatuste eesmärk on tagada ajutiselt viibivatele välismaalastele parem ligipääs kohalikele teenustele. Tulumaksu ning tasandus- ja toetusfondi arvestused käivad 1. jaanuari seisuga. Ajutiste viibijate registreering KOVi elanikuks võib olla aasta lõikes üsna volatiilne. Analüüsida konkreetsemalt muudatuste mõju KOVide eelarvele. Siin võib abiks olla elanike kvartaalne	Välismaalaste seaduse osas palume ELVLil sõnastada täpne probleem. Toome välja, et kui tööviisiga isik registreerib elukoha KOVis, saab KOV tulumaksu ja isikul tekib õigus kohalike teenuste tarbimisele. Muudatuse sihtgrupp tarbib kohalikke teenuseid minimaalselt ning eelkõige soovitakse saada perearsti juurde. Seetõttu ei ole mõistlik tulumaksu KOVide vahelist jaotuspõhimõtteid muuta, võttes aluseks iga kvartali alguse rahvastikuregistri järgsed elukohad.	Seadusemuudatus on veel töös ning vajadusel kohtutakse teema arutamiseks täiendavalt Siseministeeriumiga.

	arvestus.		
3.	Rahvastikuregistri seaduse muudatustega seotud muudatuste ja mõjude analüüs on senini puudulik. Näiteks seoses rahvastikuregistri seaduse muudatusega vähenes Tartu elanike arv 4321 elaniku võrra. Võrdluseks haldusreform, mille tulemusel Tähtvere vald liitus Tartuga, tõi juurde vaid 2600 elanikku. Seega on Tartu ametlik rahvaarv 2019. a väiksem kui isegi enne haldusreformi.	Rahvastikuregistri seaduse muudatusega vähenes omavalitsuste elanike arv nende elanike võrra, kes antud KOVis enam ei ela. Tartu puhul oli suures osas tegemist ka välistudengitega, kes kirjutasid end omavalitsusse sisse õpingute ajaks, kuid nüüdseks on Eestist lahkunud. Seega ei pea omavalitsus neile ka teenuseid tagama. Need elanikud, kes siiski elavad omavalitsuses said enda elukohta täpsustada. KOV täpsusega elukoha aadressid kustutati 2. jaanuari 2019. a seisuga ning KOVidele anti 1 a üleminekuaega, et registri puhastamisega seotud muudatusega kohaneda.	Osapoolte seisukohad on võetud teadmiseks.
4.	Analüüsiga uurida ka võimalust leida lahendus tõmbekeskuste kulude kompenseerimiseks, mis aitaks omavalitsuste eelarve tulusid ja kulusid tasakaalu viia ning vähendada valglinnastumisega kaasnevat probleemi.	Tõmbekeskuste kulude kompenseerimise osas saab analüüsida osa omavalitsuste tulumaksu jaotusest sidustada töökohta asukoha järgi. Jätkata selles osas läbirääkimisi.	Jätkata selles osas läbirääkimisi.
5.	Jätkata läbirääkimisi dividendide ja pensionidelt maksatava tulu pealt tulumaksu ning käibemaksu osaliseks eraldamiseks kohalikele omavalitsustele. See võimaldaks parandada kohalike omavalitsuste fiskaalautonoomia olukorda ja sidet omavalitsuste ja ettevõtlussektori vahel. Rääkida läbi võimalused muutmaks tulumaksuseadust kohalikele omavalitsustele ülekantavate maksude operatiivsemaks sidumiseks elanike elukoha muutusega iga kvartali 1 kuupäeva seisuga. Dividenditulu pealt makstava tulumaksu eraldamise maht omavalitsustele tuleks kokku leppida. Kaaluda, et kohaliku omavalitsuse poolt tehtud investeeringutelt hankijatele makstud käibemaksu neile tagastada. Mitteresidendid ja tulumaksu maksvad pensionärid ei osale piisavalt kulude katmises, mis tekivad neile teenuste	Pensionidelt maksatava tulumaksust osa arvestamist omavalitsustele osas saab jätkata läbirääkimisi ja teha detailsemaid analüüse. Kui dividenditulu järgi KOVidele tulumaksu jaotad, suurenevad tulukuse vahed KOVide vahel veelgi ja Harjumaa liigub eest ära (85% juriidilise isiku tulumaksust kogutakse Harjumaal). Võimalus on kaaluda varianti, et ainult kuni keskmise palga ulatuses võetakse dividenditulu arvesse KOV tulumaksu jaotamisel. Jätkata arutelu väiksemas töörühmas. Käibe tekkimist on keerukas seostada KOV tegevustega ja territooriumiga. Väga suur käive toimub interneti kaudu, mida ei saa KOVidega seostada (u 85% käibemaksust laekub Harjumaalt kui arvestada ettevõtete peakortereid). Sellisel alusel ei ole mõistlik KOVide	Lepiti kokku, et väiksemas töörühmas arutatakse dividendidelt KOVidele tulumaksu jaotamise teemat detailsemalt. Ootame ära ELVL-i esitatava KOVide rahastamise põhimõtete visioonipaberi. Tulumaksu arvestuse aluseks oleva elanike arvu aasta lõikes pidevast ümberarvestamisest vastavalt rahvastikuregistri andmetele loobutakse.

	<p>osutamisel ja nende poolt omavalitsuse taristu kasutamisel.</p> <p>Isikute tulumaks peab laekuma omavalitsusele mis on tema registrisse kantud elukoht operatiivsemalt, et katta isikutega seotud tegelikud kulud. Kehtiva tulumaksu jaotamise korra kohaselt laekub omavalitsusele tulumaks elanikult kes on rahvastikuregistris selle kohaliku omavalitsuse elanik 1. jaanuari seisuga. Samas isiku, kes deklareerib rahvastikuregistrisse oma elukoha konkreetses omavalituses 2. jaanuari või hilisema seisuga, tulumaks sellesse kohalikku omavalitsusse ei laeku.</p>	<p>rahastamise aluseid muuta.</p> <p>Läbi aasta pidev elanike arvu kui arvestuse aluse muutmisega kaasneb suur halduskoormus. Muudatused aasta lõikes ei ole niivõrd suured ning tasakaalustuvad omavalitsuste vahel.</p>	
6.	<p>Kompenseerida kohalikele omavalitsustele riiklikult korraldatavate ürituste kulud.</p> <p>Riiklikud ürituste korraldajad ei hüvita aga omavalitsustele ürituste korraldamisega seotud kulusid piisaval määral ja põhjendavad seda vahendite puudumisega. Ei ole õiglane katta üleriigiliste ja rahvusvaheliste üritustega kaasnevaid kulusid omavalituste tulude arvel, mis niigi on ebapiisavad neile pandud ülesannete täitmiseks. Tallinna kui pealinna kulutused on suuremad kui maakonnakeskustel.</p>	<p>Riigiasutused korraldavad ise enda üritused ja tasuvad vastavad arved.</p>	<p>Osapoolte seisukohad on võetud teadmiseks.</p>
7.	<p>Tagada Riigikohtu üldkogu 16. märtsi 2010 kohtuotsuse nr 3-4-1-8-09 täitmine.</p> <p>Antud Riigikohtu otsusega tunnistati põhiseadusega vastuolus olevaks selliste õigustloovate aktide andmata jätmise, mis sätestaksid, millised seadusega kohaliku omavalitsuse üksustele pandud kohustused on omavalitsuslikud ja millised riiklikud ja eristaksid kohaliku omavalitsuse üksustele kohaliku elu küsimuste otsustamiseks ja korraldamiseks ette nähtud raha riiklike kohustuste täitmiseks mõeldud rahast ning näeksid ette kohaliku omavalitsuse üksustele seadusega pandud riiklike kohustuste</p>	<p>Riigieelarve seaduse § 51 määratleb riiklike ülesannete rahastamise põhimõtted. Riigikohtu lahendi otsus on valitsuse poolt loetud täidetuks. Uute ülesannete andmisel ning ülesannete muutmisel on ülesannete liigitamist ja vastavalt ülesande loomusele rahastuse tagamist järgitud.</p>	<p>Osapoolte seisukohad on võetud teadmiseks.</p>

	<p>rahastamise riigieelarvest.</p> <p>Tegelikkuses on andmata õigusakt millega on määratud omavalitsuste tulud KOKS'iga sätestatud omavalitsuslike ja kohalikule omavalitsusele ainuomaste ülesannete täitmiseks.</p>		
Jrk nr	Valitsuskomisjoni ettepanek ja põhjendus	ELVL seisukoht	Kokkulepe
1.	<p>Rahandusministeerium algatab kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seaduse muutmise (kassapõhiste elementide seadusest väljavõtmine, KOV aruandluse sätete viimine vastavaks kujunenud praktikale, Üleminek arvestusüksuselt konsolideerimisgrupi arvestusele.</p> <p>Likviidsete varade paigutamise reeglite muutmine, et saaks hoiustada LHV-s. Muud eelarvekorralduse reeglite väikemuudatused).</p>	<p>ELVL seisukohad KOFS VTK osas on esitatud Rahandusministeeriumile kirjaga 13.06.2019 nr 5-1/124-4</p> <p>https://eelvoud.valitsus.ee/main/mount/docList/4112d2b2-8787-48d9-a407-07b6db224a78</p> <p>KOV rahanduse ja maksunduse töörühma nõupidamise protokoll 29.04.2019</p> <p>https://www.elvl.ee/koosoleku-protokoll-29/04/19</p>	<p>Kokkulepe, et KOFSi muudetakse. Täpsem tagasiside VTK ja seaduseelnõu väljatöötamisel ning kooskõlastamisel.</p>

II TRANSPORDI- JA TEEHOIU VALDKOND

Jrk nr	Eesti Linnade ja Valdade Liidu ettepanek ja põhjendus	Valitsuskomisjoni seisukoht	Kokkulepe
---------------	--	------------------------------------	------------------

	<p>Finantseerida riigieelarvest linnu/valdu läbivate riigimaanteed, sh TEN-T võrgustikku kuuluvate põhimaanteed teehoidu.</p>	<p>Ilmselt on siin silmas peetud riigiteede marsruutidel olevaid kohalikke teid.</p> <p>Ühenduste arendamise ja erinevate liikumisviiside ühendamise meetmete raames toetatakse kohalike teede lõike, mis ühendavad erinevaid TEN-T võrgustikku kuuluvaid taristuid. Perioodil 2014-2020 eraldati toetust Tallinna, Narva ja Tartu linnale kokku 71,27 mln. Meetmete rahastamine toimub EL välisvahenditest, mis muuhulgas on osa riigieelarvest.</p> <p>Lisaks eraldab riik vastavalt riigieelarvelistele võimalustele suurema transiitliiklusega kohalike teede lõikudele juhtumipõhist toetust. 2018 aastal eraldati kohalikele omavalitsustele juhtumipõhist toetust 9 mln, millest transiitide toetati 7 mln. 2019. aastal eraldati juhtumipõhist toetust 6 mln, millest transiitidele kulus üle 4 mln.</p> <p>Kohalike teede lõikudel, mis viivad nt olulise tähtsusega sadamasse või lennujaama, võib esineda üksikuid funktsionaalseid riigitee tunnuseid, kuid liikluskoosseisu seisukohalt on tegemist eelkõige kohaliku liiklust teenindavate teedega ning seotud kohaliku elu korraldamisega, mis on omavalitsuse ülesanne. Selliste teelõikude ülevõtmine riigiteeks tekitaks olulisi ebaproportsionaalseid takistusi omavalitsuse autonoomia realiseerimisel ja kohaliku elu korraldamisel.</p>	<p>2020 aasta juhtumipõhise toetuse eraldamise võimalus ja selle maht selgub 2020 aasta riigieelarve koostamise käigus.</p>
<p>1.</p>	<p>Paljusid kohalikke omavalitsusi läbivad olemuslikult riigi tähtsusega ja TEN-T võrgustikku kuuluvad riigiteed, mistõttu peaksid need kuuluma majandus- ja taristuministri 25.06.2015 määrusega nr 72 „Riigiteede liigid ja riigiteede nimekiri“ kinnitatud riigiteede nimekirja riigiteedena, mitte linnade, alevite või alevike piirides olevate riigiteede lõikudena, mis on ehitusseadustiku mõistes tänavad.</p>		
<p>2.</p>	<p>Leida riigieelarves võimalus eraldada toetust kohalikele omavalitsustele ühenduse pidamiseks nende haldusterritooriumi osaks olevate väikesaartega.</p> <p>Pideva ühenduse võimaldamine saare elanikele on tulenevalt omavalitsuse sisese saare omamisega täiendav kulu.</p>	<p>Omavalitsustele, mille territooriumil asuvad püsielanikega väikesaared arvestatakse 2019. a tasandusfondi sees arvestuslikult vahendeid kokku 610 975 eurot, mida kasutada väikesaartega seotud tegevusteks. Täpne jaotus omavalitsute vahel on leitav Rahandusministeeriumi veebilehel.</p> <p>Ühistranspordi seadus ei kohusta omavalitsust pidama väikesaartega püsiühendusega laevaliini. Kui elanike arv väikesaarel on väga väike on võimalikuks alternatiivseks lahenduseks toetus sõiduvahendi ostuks, toetus küttekuludeks vmt, mis võimaldaks arvestades elanike väikest arvu ka paindlikumaid liikumisvõimalusi. Riik toetab ühistranspordi tagatust suurematele väikesaartele Abrukale, Kihnule, Manijale, Piirissaarele, Pranglile, Ruhnule, Vilsandile ja Vormsile.</p>	<p>Osapoolte seisukohad on võetud teadmiseks.</p>
<p>3.</p>	<p>Alustada teehoiu toetuse jaotuse arvestuse uue meetodika väljatöötamist kaasates</p>	<p>Teehoiu toetuse jaotuse aluseks on omavalitsusliidu ettepanekud. 2017. a 5. septembri transpordi ja teede töörühmas on omavalitsusliidud otsustanud</p>	<p>Jätkatakse kohalike teede inventeerimise</p>

<p>omavalitsuste eksperte</p> <p>Metoodika, kus võetakse arvesse kohalike teede pinnaarvestust, inventariseerimise käigus saadud liiklussageduse andmeid, tänavavalgustuse kulu, jalg- ja jalgrattateede olemit ning muude kohalike teerajatiste korrashoiu kulu kajastab objektiivsemalt kohalike teede teehoiu vajadusi ning järgib võrdse kohtlemise põhimõtet.</p>	<p>kuni kohalike teede inventeerimise tulemuste selgumiseni jätkata Vabariigi Valitsuse määruses „Riigieelarve seaduses kohaliku omavalitsuse üksustele määratud toetusfondi vahendite jaotamise ja kasutamise tingimused ja kord“ sätestatud korras (s.t 1:5 Riiklikus teeregistris registreeritud kohalike maanteedele ja tänavate pikkuse alusel). Hetkel kasutusel oleva metoodika muutmine saab toimuda omavalitsusliidu ettepaneku alusel.</p> <p>Maanteeameti poolt edastatud info kohaselt lõpetatakse kohalike teede inventeerimine eeldatavalt 2019. a esimeses pooles. Ehkki kohalike teede inventeerimine on veel käimas, palume ELVL-il teha koostööd Maanteeametiga, kes saab edastada ühe maakonna andmed, kus inventeerimine juba teostatud, vastavalt ELVLi valikule.</p> <p>MKM saab teha ettepaneku VV määruse muutmiseks kohe, kui metoodika muutmisettepanek on ELVL poolt töörühmale esitatud. Seejuures väljendab MKM valmisolekut uue metoodika väljatöötamisel kaasatud organisatsioonina kaasa mõtlema.</p> <p>Kuivõrd toetusfondi osaks olev kohalike teede teehoiu toetus võib tulevikus muutuda kohaliku omavalitsuse üksuste püsiva tulubaasi osaks, siis palume kaasata metoodika muutmisesse ka Rahandusministeeriumi.</p> <p>Teehoiu toetuse jaotuse arvestuse uue metoodika väljatöötamise eelduseks on kohalike teede inventeerimise jätkutegevuste läbiviimine. MKM on teinud ELVL-ile ettepaneku inventeerimise jätkutegevuste (kohalike teede liiklussageduse analüüs, kohalike teede optimaalse seisukorra määratlemine ning kohalike teede teehoiuks vajaminevate vahendite suuruse analüüs) läbiviimiseks ja rahastamiseks.</p> <p>Inventeerimise jätkutegevuse rahastamiseks on kavas esitada taotlus Riigikantseleile toetuse eraldamiseks Poliitikakujundamise kvaliteedi arendamine meetmest.</p> <p>ELVL on tänaseks pakkunud projektis osalemist 10 000 euroga. Meetme maksimaalne toetus moodustab 43 350 eurot.</p>	<p>läbiviimist.</p> <p>Neilt KOVIDelt, kes saavad oma teede inventeerimise tulemused kätte, oodatakse andmete omapoolset ülevaatamist, täpsustamist ja esitamist teeregistrisse</p> <p>Jätkatakse rahastamise võimaluste otsimist inventeerimise jätkutegevuste läbiviimiseks.</p>
--	--	--

		<p>Jätkutegevuste finantseerimise puudujäägi kalkulatsioon:</p> <p>Projekti eeldatav maksumus 80 000</p> <p>Projekti abikõlblik maksumus 51 000</p> <p>EL toetus 43 350</p> <p>Nõutud kaasfinantseerimise määr 15% 7 650</p> <p>ELVL panus 10 000</p> <p>Puuduolev summa 26 650</p>	
4.	<p>Alustada riigieelarveliste toetuste eraldamisega investeringuteks ühistransporti.</p> <p>Lähtuvalt ühistranspordiseaduse § 24 võib riigieelarves ette näha ühistranspordi sihtotstarbelise toetuse avaliku teenindamise lepingu alusel teostatava liiniveo korraldamiseks, ühissõidukite soetamiseks, ühistranspordi taristu objektide rajamiseks, uuendamiseks või haldamiseks ja ühistranspordiuuringute korraldamiseks.</p>	<p>Riigieelarvest rahastatakse pidevalt ühistranspordi investeringuid. Vajab täiendavat selgitamist, mida konkreetselt on mõeldud.</p>	<p>Osapoolte seisukohad on võetud teadmiseks.</p>
5.	<p>Leida võimalus linnadest väljuvate linnaliinide osaliseks rahastamiseks ühtse piletisüsteemi raames riigieelarvest.</p> <p>Hetkel on endiselt lahtised linna</p>	<p>RES on vahendid tasuta ühistranspordi jätkumiseks olemas. Piiriüleseid liine rahastatakse ka täna lähtuvalt kokku lepitud põhimõtetele. Vajab täiendavat selgitamist, mida konkreetselt on mõeldud.</p>	<p>Osapoolte seisukohad on võetud teadmiseks.</p>

	<p>lähipiirkonna teenindamise rahastamise põhimõtted kuna riigipoolse tasuta ühistranspordi rahastusotsuse osas ei ole tulevikuks kindlust.</p>		
<p>6.</p>	<p>Algatada nii ehituseadustiku kui ka planeerimisseaduse muutmine ning viia läbi ehitisregistri (EHR) täiustamine hõlbustamiseks suuremahuliste projektdokumentatsioonide menetlust. Kaasata selleks omavalitsuste esindajad.</p> <p>Ehitusseadustiku kehtestamisega on likvideeritud ühtne teede regulatsioon, kohustused, vastutus ning piirangud, millel on oluline roll avalikus õiguses. Seetõttu vajab täpsustamist teerajatiste osas nii ehitus- kui ka kasutuslubade väljastamise kohustuslikkus.</p>	<p>Lähiaastatesse planeeritud arendused suurendavad EHR-i jõudlust, kasutajamugavust, veakindlust ja protsesside läbipaistvust, kuid otseselt suuremahulise projektdokumentatsiooni käitlemise hõlbustamiseks samme planeeritud ei ole. Need hõlmaks rohkem IT infrastruktuuri poolt. Oleme nõus, et sellised tegevused on vajalikud. Niisamuti on oluline kodanike/ettevõtete (taotlejate), omavalitsuste ja koostööstajate jaoks tagada ühtsed menetlused teede ja muude rajatiste jaoks. See eeldab muuhulgas EHR-i ja e-ehituse platvormi tihedat integratsiooni Teeregistriga.</p> <p>Lähiaastatel tehakse ehitusseadustiku rakendumise analüüs, milles tuginetakse tekkinud praktikale ja tuvastatakse kitsaskohti seoses ehitussektori digitaliseerimise vajadustega. Analüüsi tulemus võetakse aluseks seaduse väljatöötamiskavatsuse ning muutmiseelnõu koostamisel. ELVL-i tõstatatud probleem on meile varasemast teada ja lahendame selle eelnimetatud töö käigus.</p> <p>Ehitise elukaare õigusruumi digitaliseerimiseks kohandamise riigihange on hetkel käimas, pakkumuste esitamise tähtaeg on 23.09.2019 ja uuringu kestus on 1 aasta. Uuringu eesmärk on luua kõigile lihtsasti mõistetav, praktikas jõukohaselt rakendatav ja uuendustele suunatud ehitusvaldkonna digitaliseerimiseks sobiv õigusruum. Uuringusse on kaasatud kõik asjakohased turuosapooled (KOV, erialaliidud, riigiasutused) intervjuude või küsimustiku kaudu.</p> <p>Ilmselt on siin silmas peetud kasutusloa andmist riigiteedel asuvate sildadele ja viaduktidele KOV poolt. LS muutmisega on esitatud ettepanek see vastuolu muuta selliselt, et riigi sildadele ja viaduktidel väljastab kasutusload Maanteeamet nagu varem.</p> <p>09.09 toimus MKMi, MNT ja ELVL vahel teemakohane koosolek.</p>	<p>EHR ja Teeregistri vahelise andmevahetuse võimaldamiseks initsieerib ELVL koosoleku MNTga, kus spetsialistid kaardistavad ja sõnastavad probleemi täpsemalt ning määratlevad vajalikud EHRi andmeväljad.</p>

		<p>Probleemiks on EHRi ja Teeregistri vahelise andmevahetuse puudumine.</p> <p>Ideaalis võiks olla teerajatiste kasutusloa andmete täielik ühildumine Teeregistris nõutud andmeväljadega, et vältida samade andmete mitmekordset sisestamist.</p> <p>EHRi poolt ei ole takistusi täiendavate lahtrite ning vastava andmevahetusfunktsiooni lisamisega. Küll aga on EHRis problemaatiline järjest suuremahulisemate projektdokumentide vastuvõtt. Vastuvõtu mahu suurendamine eeldab investeringuid Riigipilve riistvarasse, kuhu EHR majutatakse, kuid vastavasisulisi otsuseid ei ole tehtud.</p>	
7.	<p>Kaaluda võimalust Tallinna poolt väljatöötatava meetoodika soovituslikuna kõigis omavalitsustes kasutamist detailplaneeringute menetluses arendaja kohustusena detailplaneeringualadega seotud avalikult kasutatavate teede- ja tehnovõrkude kaasfinantseerimise tasu määramiseks.</p> <p>Tallinna linn on tellinud ASilt Pricewaterhouse-Coopers Advisors uuringu kaasfinantseerimise tasu arvutamise valemi väljatöötamiseks, mille alusel korraldada omavalitsuste ja arendajate vahelises koostöös detailplaneeringualadele juurdepääsuks piirkonna arengu seisukohalt oluliste teede ja tehnovõrkude rajamist.</p>	<p>Teema on Rahandusministeeriumi vaates oluline kuna õiguslikku ebaselgust selles valdkonnas on palju ja kõik sammud teemal selguse toomise ja otsuse ning kokkulepete läbipaistvuse suurendamiseks on oodatud.</p> <p>Oluliste maakasutusmuudatustega kaasneva tulu-kulu jagunemise küsimus näiteks detailplaneeringu koostamisel sisaldub läbi viidavas analüüsis, mille hange on leitav siin: https://riigihanked.riik.ee/rhr-web/#/procurement/1599442/general-info. Analüüsi koostamisel, samuti võimalike lahenduste määramisel on üheks oluliseks sihtrühmaks ka kohalikud omavalitsused. Analüüs on kavandatud valmima kevadel 2020, lahendusvõimalusi on kavas arutada valitsuskabinetis mais 2020 (VV tegevusprogrammi p 3.10).</p> <p>Rahandusministeeriumi, MKMi ning Keskkonnaministeeriumi koostöös läbi viidava uuringu eesmärk on analüüsida, milliseid instrumente on Eestis kasutatud kohaliku rahalise kasu saamiseks suurtest erasektori arendustest (n-õ value capture). Kuna kokkuleppeid sõlmitakse nii planeeringumeenetlustes kui peale seda, ei ole uuring piiratud ainult planeerimisseaduse alusel tehtavate kokkulepetega. Uuringu käigus analüüsitakse ka väliskogemust, kuna muude riikide praktika sarnaste instrumentide kasutamisel on pikaajalised. Uuringule võivad järgneda õigusaktide muudatused, loomaks kokkulepetele seaduslik alus, tagamaks kokkulepete läbipaistvus ja osapoolte võrdne kohtlemine.</p>	<p>Tallinna linn avalikustas välja töötatud meetoodika pärast selle kinnitamist volikogus.</p> <p>Rahandusministeerium jätkab analüüsi hankega.</p>

		<p>Vastavate kokkulepete temaatika sisaldub ka ruumilise planeerimise rohelise raamatu eelnõus, täpsem info https://planeerimine.ee/prr/.</p> <p>Soovitusliku meetodika välja töötamine ja KOVide vahel kasutusele võtmine on kindlasti väga hea mõte. Oluline on ka osapoolte omavaheline koostöö. Juhul kui kavas on valemi kasutamine omavalitsustes laiemalt, palume aruteludesse kaasata ka Rahandusministeeriumi planeeringute osakond.</p>	
8.	<p>Täiendada seadusandlust ja leida võimalus suurendada KOV õigusi automaatse liiklusjärelvalve teostamisel ja rikkumiste menetlemisel.</p> <p>Kavandada automaatse liiklusjärelvalve teostamise võimalus ka mootorsõidukite keelualasse sissesõitmisel, kuna mehitatud liiklusjärelvalve ressursid ei ole piisav ja anda selliste rikkumiste menetlemise õigus KOVidele.</p>	<p>Siseministeeriumil on plaanis käesoleval aastal algatada eelnõu, millega suurendatakse KOV rolli automaatse liiklusjärelvalve teostamisel.</p> <p>Lisaks oli küsimus arutlusel Vabariigi Valitsuse liikluskomisjoni 26.07.2017. a toimunud kohtumisel. Komisjoni otsuse kohaselt pidi Tallinna Transpordiamet esitama täpsema nägemuse automaatse liiklusjärelvalve teostamise ja vastavate rikkumiste menetlemise õiguse andmisest kohalikele omavalitsustele edasiseks analüüsimiseks MKMile. Ministeerium on korduvalt uurinud Tallinna Transpordiametilt komisjonis kokku lepitud ettepanekuid, kuid ei ole neid saanud. Samuti ei esitanud ELVL asjakohast ettepanekut eelmise aasta novembris kooskõlastamisele saadetud liiklusseaduse eelnõule. Tuleb arvestada, et seadusega õiguse andmine loob KOV ka teistpidi kohustuse vastav järelvalve võimekus luua. Seetõttu ootame siinkohal tugevat initsiatiivi KOV poolt toomaks konkreetselt välja, milliste rikkumiste osas soovitakse menetlusõigust, milline on võimekus nõuete kontrollimiseks jm tingimused. Näiteks ei kooskõlastanud AKI mõned aastad tagasi automaatse liiklusjärelvalve süsteemi põhimäärust ühistranspordiraja väärkasutuse automaatset kontrollimist, kuivõrd õiguslikult puudus regulatsioon, kuhu ja kuidas järelvalveseadmeid paigaldatakse ja kuidas on välistatud seaduspäraselt ühissõidukirada kasutatavate juhtide andmete fikseerimine ja trahvimine. Ehk seadusliku regulatsiooni loomiseks on vajalik teada, mida ja kuidas soovitakse tegema hakata.</p>	Osapoolte seisukohad on võetud teadmiseks.
9.	Leida seadusandlik lahendus valdades asuvate tänava definitsioonile vastavate teede lisamiseks teeregistris tänavate hulka	Juhul, kui peetakse vajalikuks eristada maanteid ja tänavaid teehoiu toetuse jaotusest lähtuvalt, siis juhime tähelepanu, et toetuse jaotuses ei pea	Jätkame kohalike teede inventeerimisega.

	<p>ja lisada teehoiuks eraldatavate vahendite arvestuse aluseks olevate teede hulka ka eraldiasetsevad kergliiklusteed.</p> <p>Kehtivas seadusandluses saavad tänavad olla vaid linnades ja alevites/alevikes. Kergliiklusteede pikkust ei arvestata praegu teede hulka mille alusel eraldatakse teehoiutoetust.</p>	<p>ilmtingimata kasutama seadusandluses toodud definitsioone.</p> <p>ELVL on teinud ettepaneku tervikuna vaadata üle kohalike teede hoiu toetuse jaotuse alused. Teeme ettepaneku selle tegevuse raames analüüsida ka toetuse jagamise põhjendatust tänava ja maantee definitsiooni alusel.</p>	
10.	<p>Tagada vajalike andmete saamine riigi registritest.</p> <p>Ei ole kättesaadavad (anonüümsed andmed elu ja töökohtade vahelistest seostest) ja kohalikele omavalitsustele pandud ülesannete täitmiseks (puudega isikute parkimiskaartide järelevalve läbiviimiseks, kuna nimetatud parkimiskaarte kasutatakse pahatahtlikult ning mitte sihipäraselt) jne.</p>	<p>Vt punkt 12 ja töö-, sotsiaal- ja tervise valdkonna punkt 13 ja 15.</p> <p>Liiklusseadusega on puudega isikute parkimiskaartide järelevalve võimalusi suurendatud, sealhulgas antakse KOV järelevalve ja väärteomenetlemise õigus. Andmete üleriigiliselt kättesaadavaks tegemiseks antakse puudega isikute parkimiskaartide väljastamise õigus Sotsiaalkindlustusametile, kes saab andmed kättesaadavaks teha koos muude isikut puudutavate terviseandmetega.</p>	<p>Osapoolte seisukohad on võetud teadmiseks.</p>
11.	<p>Alustada läbirääkimisi selgitamiseks:</p> <p>1. Kas riigi maanteedel olemasolevate bussipeatuste taristu ja märgistuse renoveerimine, rekonstrueerimine, ehitamine ja korrashoid on maanteeameti või omavalitsuse kohustus?</p> <p>2. Kas uute bussipeatuste planeerimine, projekteerimine ja välja ehitamine riigi</p>	<p>Nõustume, et bussipeatuste temaatika vajab läbi arutamist ning üldpõhimõtted on vaja kokku leppida. Leiame, et bussipeatuste temaatika juures ei ole niivõrd oluline, kellele kuulub tee omand. Pigem tuleb lähtuda bussipeatust (potentsiaalselt) läbivatest liinidest ning kasutajaskonnast. Lisaks otsesuhtlusele Maanteeametiga on riigi (läbi Maanteeameti) ja kohaliku omavalitsuse tasemetel kokku toomiseks ning ühiste eesmärkide saavutamiseks loodud piirkondlikud ühistranspordikeskused, kes tekkivad küsimused peaks esmatasandil neile ette nähtud vahendite piires lahendama.</p>	<p>Läbirääkimised jätkuvad.</p>

	<p>maanteedel on omavalitsuse kohustus?</p> <p>3. Kuidas finantseerida linnade haldusterritooriumil asuvate ühistranspordi infrastruktuuri osaks olevate maakonnaliinide bussipeatuste väljaehitamist ja sisustamist marsruutidel, mida linnaliinibussid ei läbi.</p> <p>Vastuolud kahe seaduse Liiklusseaduse ja ühistranspordiseaduse vahel on tekitanud pidevad vaidlused Maanteeameti ja omavalitsuste vahel.</p>		
12.	<p>Täiendada liiklusseadust lahendamaks invakaartide väärkasutamisega kaasnevaid probleeme</p> <p>Selle aasta teises pooles on plaanis algatada liiklusseaduse jt seaduste muutmine, kus mh saavad kajastatud ka mõningad toodud ettepanekud, mis ühtivad ka puuetega inimeste koja ettepanekutega, näiteks sõna „teenindava“ asendamine sõnaga „transportiva“ ning Sotsiaalministri määruse volitusnormi muutmine.</p> <p>Liiklusseaduse eelnõus pole arvesse võetud ja jätkuvalt ei toetata ettepanekut luua liiklusregistrisse puudega inimeste parkimiskaartide andmebaasi. MKM ei ole sisuliselt vastava registri loomise vastu, samas ei ole</p>	<p>Vt töö-, sotsiaal- ja tervise valdkonna punkt 15.</p> <p>Puudega isikute parkimiskaartide kontrolli temaatika lahenduseks antakse kaartide väljastamise õigus Sotsiaalkindlustusametile. Seega hakkavad tulevikus väljastatavate kaartide andmed olema ühe ameti hallata ning seotud isiku muude terviseandmetega.</p> <p>Sotsiaalkindlustusamet tegeleb parkimiskaartide korralduse edasiarendamisega, sh teeb ettevalmistusi registri loomiseks. Samuti on kohtunud Tallinna Linnavalitsusega, kus probleem kõige suurem ning MUPOga ja võimalikke lahendusi otsitud.</p>	<p>Osapoolte seisukohad on võetud teadmiseks.</p>

	<p>meie hinnangul liiklusregister sobiv register vastava info kogumiseks. Esiteks on liiklusregister sõidukite ning liikluses osalema lubatud isikuga seotud andmekogu, mida haldab üksnes Maanteeamet. Puudega isikute kaarte väljastatakse aga ka isikutele, kes iseseisvalt liikluses osaleda ei tohi, mistõttu tuleks liiklusregistris hakata koguma teavet isikute kohta, kellel liikluses iseseisvalt osalemisega seos puudub. Samuti on täna Maanteeamet ainus asutus, kes liiklusregistrisse kandeid teeb. Samas puudega inimeste parkimiskaarte väljastab KOV, mistõttu peaks liiklusregistrisse andmete sisestamise õiguse saama ka KOVid. Seega oleks tegemist põhimõtteliste muutusega, millega sisuliselt kujundaks ümber kogu liiklusregistri senise olemus.</p>		
13.	<p>Seoses Tallinna linna tulubaasi vähenemisega suur- või raskeveose teostamisel, muuta majandus- ja taristuministri 4.09.2015 määrust nr 114 „Eriveo tingimused ning eriveo teostamise ja erilubade väljaandmise kord ning tee omanikule tekitatud kulutuste hüvitamise, eriloa menetlustasu ja eritasu määrad” alljärgnevalt:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kehtestada §15 lg 1 alusel eritasust vabastatud kraanade puhul veoloa väljastamise menetlustasu. Kui üleeuroopalise kokkuleppe alusel on autokraanad, mille tegelik mass ei ületa 48 t ning ühegi telje koormus ei ületa 12 t vabastatud eriveo tasust, 	<p>Teeomaniku tulubaasi vähenemine ei ole piisav alus eritasu määrade suurendamiseks.</p> <p>Eritasust vabastatud autokraanadele, mille tegelik mass ei ületa 48 t ning ühegi telje koormus ei ületa 12 t, erilubade väljastamise menetlustasu võtmine võib olla õigustatud kui selle toiminguga tekitatakse ülemäärast halduskoormust avalikult kasutatavate teede omanikele.</p> <p>Eritasude kehtestamisel peab arvestama mitte ainult tee omaniku kulutusi teehoiule, vaid ka vedude tõhustamise võimalusi ning samuti ka regulatsiooni terviklikku mõju majandusele ja teistele valdkondadele. Veose kogukaalu ja teljekoormuse ületamise eest ette nähtud tasumäärad on küll juba aastaid olnud samad, kuid 2018 aastal on lisandunud vedajatele kohustus maksta ka teekasutustasu.</p> <p>Esitatud on liiklusseaduse muutmise ettepanek, mis näeb ette kiirkorras antud eriloa menetlustasu kuni 30 eurot iga tee omaniku poolt välja antud</p>	<p>Jätkame läbirääkimisi.</p>

siis ei ole põhjendatud nende lubade väljastamise vabastamine menetlustasust.

2. Suurendada veose kogukaalu ja teljekoormuse ületamise eest ette nähtud tasumäärasid praegu kehtivatega võrreldes vähemalt 2,5 korda, sest kõnealuste veoste lagundav mõju teekattele ning sildadeviaduktide konstruktsioonile on suurim.
3. Kehtestada kiirendatud korras väljastatava eriveoloa menetlustasuks vähemalt 20€. (Praegune 4€ suurune hinnavahe kiirelt väljastatava ja tavalise loa menetlustasu vahel ei motiveeri eriveoluba aegsasti taotlema, mis omakorda põhjustab tööpäevade hommikupoolikutel taotluste kuhjumist.)

Majandus- ja taristuministri 4.09.2015 määrusega nr 114 „[Eriveo tingimused ning eriveo teostamise ja erilubade väljaandmise kord ning tee omanikule tekitatud kulutuste hüvitamise, eriloa menetlustasu ja eritasu määrad](#)” vähendati tasu kiirloa vormistamise (vormistatud kiiremini kui 8 töötundi jooksul) eest varasemalt 30 eurolt 10 eurole. Lisaks vabastati ülekaalulise veose maksust liikuvkraanad, mille kaal on kuni 48 tonni, teljekoormus ei ületa 12 tonni ja pikkus 12 m (varasemalt pidid nad tasuma kaalu ületamise eest võrdselt muude sõidukitega).

eriloo kohta.

Analüüsimisel on eriveo määruse muutmise vajadus tulenevalt LS muudatusest möödunud aastal ja 52t täismassipiirangu seire tulemustest. „Raskeveokite mõju sildadele” uuringu tulemuste selgumisel selle aasta lõpul tehakse lõplikud järeldused ning vajadusel töötatakse välja määruse muutmissetpanek, kus muuhulgas kaalutakse kõiki laekunud ettepanekuid.

<p>Samas on sellistel kraanadel säilinud kohustus omada veoseluba, mille kohalik omavalitsus peab tasuta väljastama. Enamus veoseloa taotlejaid kasutab nüüd kiirloa vormistamise võimalust.</p> <p>Põhiosa ülegabariidilistele veostele väljastatavatest veoselubadest on seotud Tallinna sadama kaudu liikuva transiidiga ning linnas toimuva ehitustegevusega. Veoselubade väljastamisest saadav tulu sõltub seega nii riigi poolt kehtestatud tariifidest kui Tallinnas toimuvast ehitustegevusest ning linna läbivatest transiitveostest.</p>		
--	--	--

III HARIDUS - JA NOORSOOTÖÖ VALDKOND

Jrk nr	Eesti Linnade ja Valdade Liidu ettepanek ja põhjendus	Valitsuskomisjoni seisukoht	Kokkulepe
1.	<p>Jätkata läbirääkimisi, millistel arvestusalustel antakse haridustoetuse vahendid 2020.a KOV tulubaasi. Töötada välja haridusmudel, mis ei lähtu haridustoetuse eraldamisel riigieelarvest koefitsientide alusel vaid arvestab õppekava, õpetajate alampalgamäärasid ning klassitäituvust.</p> <p>Haridustoetuse jaotuse aluseks võetud koefitsientidele põhinev arvestussüsteem on osade KOVide jaoks ebaõiglane, mis tingib</p>	<p>Jätkame läbirääkimisi KOV ülesannete täpsustamiseks ja rahastamiseks, analüüsides millistel tingimustel ja ajaraamis on võimalik anda alus- ja põhihariduse ning noorsootöö korraldamiseks sihtotstarbelised toetused KOVi tulubaasi.</p>	<p>Jätkame läbirääkimisi</p>

	<p>omavalitsuste ebavõrdse kohtlemise. Ühtne pearaha eraldamise alus I-III kooliastmeni ei arvesta tegelikke kulusi. Kehtiv haridusmudel vajab kohendamist. Haldusreformi järgselt on väga oluline, et KOVide roll ning otsustusõigus ka kohaliku hariduselu korraldamisel kasvaks. Õpetajate töötasude tõstmine on jätkuvalt prioriteet.</p>		
2.	<p>Tugiteenuste parema kättesaadavuse tagamiseks jätkata 2018. a alustatud KOVide toetamist tulubaasi kaudu. Pöörame tähelepanu tugispetsialistide üldisele puudusele valdkonnas, mis eeldab õpetajate jätkuvat täiendkoolitust kaasava hariduse põhimõtete rakendamiseks ja ka tugispetsialistide üldist ettevalmistust ülikoolides.</p> <p>Oluline on säilitada 2018. a saavutatud tase - kaasava hariduse põhimõtetest lähtuvalt on paranenud tavakoolis õppivatele HEV-õpilastele vajaliku toe tagamine. Paraku ei ole leidnud lahendust tugipersonali puudus paljudes üldhariduskoolides.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Keskkvalitsuse ja omavalitsuste koostöös on kasvanud tugispetsialistide tööjõukulud 2017. a ja 2018.a võrdluses 35% ja tugispetsialistide arv kõikides üldhariduskoolides 21% ehk 187 tugispetsialisti võrra. • Riigieelarvelise lisarahastuse toel on TÜ ja TLÜ 2019/20 õppeaastast logopeedide ja eripedagoogide vastuvõttu suurendanud. 	Jätkame läbirääkimisi.
3.	<p>Tagada jätkuv investeeringute toetus kohalike omavalitsuste pidamisel olevatele üldharidus – ja erikoolidele.</p> <p>Eestis oli 2017/2018 õ-a 14 erikooli kohalike omavalitsuste pidamisel, kus õppis 1768 õpilast. Eesmärk, et riik toetaks ka tulevikus kohalike omavalitsuste pidada olevate erikoolide kordategemist.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Riigieelarvest antakse KOVidele tuge vajavate laste koolide kaasajastamiseks 2019-2020. a 16 mln ja kaasava hariduse meetmest 9,5 mln. • Peame oluliseks riigieelarvest KOVide üldhariduskoolidele taristute kaasajastamiseks toetuse jätkuvat planeerimist, et toetada omavalitsuste koolivõrgu korrastamist ja õpilaste arvu vastavusse viimist demograafiliste muutustega. 	Jätkame läbirääkimisi.
4.	<p>Suurendada 2020. a õppekirjanduse toetust 57-lt eurolt 77-le eurole õpilase kohta ning võimaldada toetusest lisaks katta ka muude õppevahendite ja õppekäikude kulusid.</p> <p>Õppekirjanduse toetus on üle 10 aasta püsinud samal tasemel, so</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Riigieelarvelise toetuse maht õppekirjandusele on igal aastal kasvanud (2018.a. KOVidele 7,9 mln, 2019.a. 8 mln). • Lisaks toetusfondi õpilasepõhistele vahenditele antakse iga-aastaselt täiendavaid vahendeid IT õppe spetsiifiliste vahendite soetamiseks (Hitsa, Progetiigri programm, igal aastal ca 0,25 mln). 	Jätkame läbirääkimisi.

	<p>57 eurot aastas õpilase kohta. Samas on võimalused õppekava rikastamiseks erinevate õppekäikudega avardunud ning koolide kui ka õpilaste huvi rohkemate õppekäikude jms vastu tõusnud. KOVD ei suuda piisavas mahus koolidele tagada selleks toetust ilma lapsevanema panust küsimata (ei ole lubatud).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Riigieelarvest on finantseeritud e-õpikute litsentsid, mis võimaldavad koolidel e-õpikuid tasuta kasutada vähendades kulusid paberõpikutele. • Toetust on võimalik kasutada lisaks õppekirjandusele ka muudele õppevahenditele, tööjõukuludele või muudele õppeks vajalikele teenustele. 	
<p>5.</p>	<p>Tagada jätkuv riigipoolne toetus tervisliku koolilõuna pakkumiseks võrdsetel alustel ja ulatuses riigi üldhariduskoolidega. Ministeerium katab riigikoolide koolilõuna kulud kulupõhisena (1,34 eurot õpilase kohta). Teistele üldhariduskoolidele eraldab riik koolilõuna toetust (1,00 euro õpilase kohta), seega toimub ebavõrdne kohtlemine, mida ei saa aktsepteerida.</p> <p>Jätakuvalt ei saa nõustuda valitsuskomisjoni selgitusega 2019. a riigieelarve lõpp-protokollis: „Koolilõuna toetuse kasutamine ja otsused koolilõuna kulude katmiseks on koolipidaja pädevuses.“.</p>	<p>KOV-i peetavad koolid on KOV ülalpidamisel (vt PGS § 82 lg 3) ja nende pidamiseks eraldab riik toetust. Riigikoolid on riigi ülalpidamisel, mitte riigi (ega ka mitte kellegi teise) toetamisel.</p>	<p>ELVLi eriarvamus: kõiki õpilasi tuleb kohelda võrdselt sõltumata kooli omandivormist.</p>
<p>6.</p>	<p>Tagada piisav arv gümnaasiumiastme õppekohti. Täpsustada Haridusseaduses (eelnõus), kelle vastutada on tulevikus keskhariduse kättesaadavus. Jätkata omavalitsustega kokkulepitult riigigümnaasiumide loomist ja läbirääkimisi keskhariduse vastutuse teemal.</p> <p>Varasemalt, 2015. a algatatud haridusseaduse muutmise eelnõus on ettepanek, et keskhariduse andmine riiklik ülesanne. Samas on 2023. aastaks riigil plaanis tagada 10 000 õppekohta.</p>	<p>Jätkame omavalitsustega kokkulepitult riigigümnaasiumide loomist ja läbirääkimisi keskhariduse vastutuse teemal. Haridusstrateegias 2035 ja haridusseaduses on vajalik täpsustada, kelle vastutada on tulevikus keskhariduse kättesaadavus tervikuna.</p>	<p>Jätkame läbirääkimisi.</p>
<p>7.</p>	<p>Suurendada riigieelarvest eraldatavat õpilaskodutoetust ning leppida kokku, millistel tingimustel ja millises ajaraamis antakse vahendid KOVi tulubaasi.</p> <p>Õpilaskodutoetus - 2000 eurot õpilaskodu koha kohta on püsinud 2014. aastast. Eraldatav toetuse summa õpilastega seotud</p>	<p>Jätkame läbirääkimisi, millistel tingimustel ja millises ajaraamis antakse vahendid KOVi tulubaasi.</p>	<p>Jätkame läbirääkimisi.</p>

	<p>personali- ja majandamiskulude, tugiteenuste ning vaba aja tegevuste kulude katteks ei ole piisav, kooli pidaja katab enamuse kuludest KOVi eelarvest. Nt Tallinna linna arvestused 2017. a alusel - kulu õpilase kohta on kokku 4700 eurot aastas.</p>		
8.	<p>Tagada täienduskoolituse vahendite süsteemne kavandamine ja riigipoolne toetamine, et munitsipaalüldhariduskoolide õpetajad ja KOVide haridusjuhid ning -spetsialistid saaksid tõsta oma professionaalsust.</p> <p>Süsteemne täienduskoolitus tagab kompetentsete, pädevate õpetajate ning KOV haridusjuhtide ja – spetsialistide professionaalse taseme, et hariduselu tase omavalitsustes edeneks.</p>	<p>Jätkame täienduskoolituse vahendite süsteemset planeerimist, et võimalikult paljud õpetajad, sh KOVide haridusjuhid saaksid tõsta oma professionaalsust.</p>	<p>Jätkame läbirääkimisi.</p>
9.	<p>Suurendada direktorite ja õppealajuhatajate tööjõukulude toetust 2020. aastal 20% ja järgnevatel aastatel proportsionaalselt õpetaja palga kasvuga.</p> <p>Arvestades koolijuhtide ja õppealajuhatajate vastutust, samuti kehtivat Haridusasutuse juhi kompetentsimudelit vajab koolijuhtkondade tööjõukulu toetus tõstmist.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Riigieelarvest antakse direktorite ja õppealajuhatajate tööjõukuludeks toetust mitte ei kaeta kulusid. Ametikohtade arv on kooli pidaja määrata ning töötasu maksmine kooli pidaja ülesanne. • Koolivõrgu korrastamisest vabanev raha on vajalik panustada muudatuste juhtimisele keskendunud koolijuhtide palga kasvaks. 	<p>Jätkame läbirääkimisi.</p>
10.	<p>Vähendada oluliselt koolide toetamisel ning arendustööde tegemisel projektipõhisust. Ressursiefektiivsem on usaldada kooli, KOVi ning eraldada koolitus- ja arendusraha ning vale kasutuse või kehva koolijuhtimise korral HTMil sekkuda.</p> <p>Projektipõhised toetused (nt SA Innove kaudu) on kasvatanud KOVide ja koolide töömahtu ning takistavad hariduse jätkusuutlikku arengut. Projektipõhisus toob kaasa bürokraatlikke (taotlemine, menetlemine, aruandlus) kulusid koolile, KOVile, ka riigile.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Euroopa Sotsiaalfondi ja Euroopa Regionaalarengu Fondi vahendite kasutus ja tulemusnäitajad on aastani 2020 kokku lepitud. • Oleme arvestanud koolide ja koolipidajate ettepanekuid vähendada bürokraatiat ja suurendanud taotlusvoorude piirsummasid. 	<p>Jätkame läbirääkimisi ja teeme koostööd toetuste menetlemisega seotud bürokraatia vähendamiseks.</p>
11.	<p>Toetada riigieelarvest täiskasvanuhariduse edendamist ja</p>	<p>HTM on täiskasvanuhariduse ja elukestva õppe populariseerimiseks ning täiskasvanuhariduse piirkondlike</p>	<p>Jätkame läbirääkimisi.</p>

	<p>koostööd KOVIDes.</p> <p>Haridus ja Teadustrateegia aastateks 2021-2035 kavandamise protsessis on oluline teadvustada elukestva õppe - õmblusteta hariduse vajalikkust tööealise sh noored, elanikkonna üldise haridustaseme tõstmisel.</p>	<p>võrgustike koostöö arendamiseks kaasanud Eesti Täiskasvanute Koolitajate Assotsiatsiooni Andras, kelle tegevust toetatakse Euroopa Sotsiaalfondist. Üheks oluliseks prioriteediks on KOVIDe kaasamine erinevatesse koostöövormidesse. Tegevused on planeeritud vähemalt 2022. a lõpuni.</p>	
12.	<p>RES 2018-2021 kavandatud huvihariduse ja huvitegevuse täiendava riikliku toetuse jätkumine ka 2020. a.</p> <p>KOVIDel puudub kindlustunne riigipoolse toetuse eraldamise järjepidevuses peale 2018. a ka uue valitsuse tegevuskavas.</p>	<p>Huvihariduse ja huvitegevuse riigieelarveline täiendav toetus on jätkuvalt järgnevateks aastateks planeeritud (igal aastal 14,25 mln).</p>	Jätkame läbirääkimisi.
13.	<p>Huvihariduse ja huvitegevuse kättesaadavuse parendamiseks rakendada huvikooli õpetajate ja noorsootöötajate tööjõukulude toetuseks sarnaselt koolieelsete lasteasutuste õpetajate tööjõukulude toetussüsteemi.</p> <p>Huvikooli õpetajate ja noorsootöötajate panus noorte juhendamisel ja igakülgse ennetustöö tegemisel väärrib samuti sarnase tööjõukulude toetussüsteemi rakendamist koolieelsete lasteasutuste õpetajatega.</p>	<p>Peame oluliseks huvikoolide õpetajate ja noorsootöötajate töö väärtustamist.</p>	Jätkame läbirääkimisi.
Jrk nr	Valitsuskomisjoni ettepanek ja põhjendus	ELVL seisukoht	Kokkulepe
1.	<p>Õpetaja palgakasv on prioriteet. Üldhariduskooli õpetajate palgakasv on ühine prioriteet, töötasu arvestuse aluseks võiks olla õpetajate töötasu alammäär.</p>	<p>Eesmärgiks saavutada üldhariduskoolide õpetajate keskmiseks palgaks 120% Eesti keskmisest (aluseks VV poolt heaks kiidetud Elukestva Õppe Strateegia).</p>	Osapoolte seisukohad on võetud teadmiseks.

IV TÖÖ-, SOTSIAAL- ja TERVISE VALDKOND

Jrk nr	Eesti Linnade ja Valdade Liidu ettepanek ja põhjendus	Valitsuskomisjoni seisukoht	Kokkulepe															
1.	<p>Tagada erihoolekandeteenuste kättesaadavus ja piisav rahastamine.</p> <p>Olukord erihoolekandeteenuste kättesaadavuses on endiselt halb. Riiklikule erihoolekandeteenusele on järjekorrad pikad ja teenuse rahastamine tihti ebapiisav. Et inimesi mitte abita jätta, on KOVid paigutanud riikliku teenuse ootel olevaid abivajajaid üld- või erihooldekodusse, tasudes teenuse eest oma eelarve vahenditest. Riiklike erihoolekandeteenuste ebapiisava mahu tõttu tekib rahaline koormus omavalitsustele. Sotsiaalhoolekande seadusega ei ole kohaliku omavalitsuse ülesandeid erihoolekande teenuse personali kulude katteks sätestatud ega eelarvelisi vahendeid eraldatud.</p> <p>Erihoolekandeteenuse hind ei kata tegelikku teenuse kulu igapäevaeltu toetamise teenuse (IET) ja ööpäevaringse erihooldusteenuse korral:</p> <ul style="list-style-type: none"> IET teenuse maksimaalne maksumus isiku kohta 137 € kuus, alates 2019.aastast planeeritud 143 € . Praegusel juhul IET teenus 1: 10 (personal ja kliendid) ei taga erinevate hooldus ja järelevalve vajadusega 	<p>Erihoolekandeteenuste maksimaalset maksumust on tõstetud regulaarselt. Üldjuhul on jäänud teenuse hindade kasv aastas 5–7% piiresse, v.a mõned erandid. Näide mõnedest hinnakasvudest:</p> <table border="1" data-bbox="786 502 1771 845"> <thead> <tr> <th data-bbox="786 502 1232 534">Teenus</th> <th data-bbox="1232 502 1411 534">01.01.2014</th> <th data-bbox="1411 502 1771 534">01.04.2019</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="786 574 1232 606">Igapäevaeltu toetamise teenus</td> <td data-bbox="1232 574 1411 606">97,24</td> <td data-bbox="1411 574 1771 606">143</td> </tr> <tr> <td data-bbox="786 646 1232 678">Toetatud elamise teenus</td> <td data-bbox="1232 646 1411 678">151,4</td> <td data-bbox="1411 646 1771 678">214</td> </tr> <tr> <td data-bbox="786 718 1232 750">Töötamise toetamise teenus</td> <td data-bbox="1232 718 1411 750">79,79</td> <td data-bbox="1411 718 1771 750">120</td> </tr> <tr> <td data-bbox="786 790 1232 821">Kogukonnas elamise teenus</td> <td data-bbox="1232 790 1411 821">250,52</td> <td data-bbox="1411 790 1771 821">432</td> </tr> </tbody> </table> <p>Selleks, et erihoolekandeteenuseid osutavatel asutustel oleks võimalik leida kvalifitseeritud ja püsivamat personali ning seeläbi tagada teenuste jätkusuutlik ja tulemuslik osutamine, tõsteti kõigi erihoolekandeteenuste maksimaalset maksumust 01.08.2018 vähemalt 8% ja 2019. aasta algusest veel 4%.</p> <p>2018. aastal lepiti kokku tõsta erihoolekande tegevusjuhendajate töötasu perioodil 2019-2022 järk-järgult nii, et töötasu jõuaks 2022. aastaks 95%-ni öendustöötajate töötasust. Soovime aastal 2020 tõsta töötasu 20%, aastal 2021 18% ning aastal 2022 11%. Töötasu kasvu juures on arvestatud ka Rahandusministeeriumi 2018. suvises majandusprognosis toodud tarbijahinnaindeksi muutust perioodil 2019-2022. Vastavad tõusud tehakse riigieelarvevahendite olemasolul.</p> <p>Sotsiaalkindlustusamet on välja töötanud erihoolekandeteenuste</p>	Teenus	01.01.2014	01.04.2019	Igapäevaeltu toetamise teenus	97,24	143	Toetatud elamise teenus	151,4	214	Töötamise toetamise teenus	79,79	120	Kogukonnas elamise teenus	250,52	432	Jätkatakse läbirääkimisi.
Teenus	01.01.2014	01.04.2019																
Igapäevaeltu toetamise teenus	97,24	143																
Toetatud elamise teenus	151,4	214																
Töötamise toetamise teenus	79,79	120																
Kogukonnas elamise teenus	250,52	432																

inimestele kvaliteetset teenuse osutamist. Tegelikud kulud on ligi kolm korda suuremad, seda eelkõige juba personali kulude katteks.

- Ööpäevaringse erihooldusteenuse (ÖP) hind ei kata teenuse osutamiseks vajalikke kulutusi ning ei motiveeri KOVe teenuskohti seepärast looma. Hetkel on ÖP teenuse maksimaalne maksumus 892 € kuus isiku kohta, juhul kui teenuse osutamise rühma kuulub kuni 12 isikut ja üks juhendaja. Tegelik personali vajadus on kaks korda suurem ja seega ka tegelikud kulud 1200-1400-1600, vastavalt hooldus ja järelevalve vajadusele.

Aastane kulu erihoolduse ootel inimeste eest või erihooldusele lisaks on nt Tallinnas ca 50 000 eurot. Nagu näha Sotsiaalkindlustusameti kodulehelt oli erihoolekandeteenuste järjekorras 01.01.2019 seisuga 1579 inimest.

kulumudeli, mille koostamise aluseks oli erihoolekandeteenust osutavate asutuste antud sisend. Teenusehindade tõstmisel lähtutakse kulumudeli põhisest proportsioonist.

2018. aastal alustasid tööd esimesed Euroopa Regionaalarengu Fondi (ERF) vahenditega 2014-2020 eelarveperioodil rajatud **ööpäevaringsed erihoolekande teenuseüksused**, kus teenust pakutakse perepõhiselt väikestes (kuni 10 inimest) gruppides. Kuna peresarnastes gruppides teenuse osutamine on teenuseosutajatele kulukam kui suuremates gruppides (eeldab rohkemal arvul personali kohalolu), kehtestati sel viisil ööpäevaringse teenuse osutamisele kõrgem hind.

2019. aasta märtsis analüüsis Sotsiaalkindlustusamet **erihoolekandeteenuste järjekordi**. Analüüs näitas, et 7 teenuse järjekorras kokku on 1420 inimest (lisandub 127 inimest, kes juba kasutavad teenust, kuid soovivad kas teenust või teenuse saamise asukohta vahetada), kellest kohe teenusele sooviks tulla 684.

2019 aasta lõpuks teeb Sotsiaalkindlustusamet kõigile ööpäevaringset teenust saavatele inimestele **toetusvajaduse hindamise**, et välja selgitada need, kellele ööpäevaringse teenuse asemel sobib paremini veidi suuremat iseseisvust võimaldav kogukonnas elamise teenus. Vajadusel ja võimalusel tehakse ööpäevaringsete teenuste kohti juurde, aga kuna kõigile ei ole kohti siiski võimalik teha, teevad SKA ja SOM partnereid kaasates tööd ka selle nimel, et selgitada välja, millist täiendavat abi pakkuda järjekorras olevatele inimestele.

Sotsiaalministeeriumi jaoks on oluline parandada erihoolekandeteenuste kättesaadavust ja selleks on **iga-aastaselt riigieelarvest ka lisavahendeid taotletud**.

- Viimase kümne aasta jooksul on erihoolekandeteenuste eelarve kasvanud 14,5 mln €-lt ca **37 mln €-ni**.
- 2020 riigieelarve taotlusega on erihoolekandeteenustele taotletud

	<p>lisavahendeid kokku summas ca 17 mln €, et tõsta hindu ja vähendada järjekorda aastal 2020. Lõplikud otsused riigieelarve osa selguvad lähiajal ja sellest lähtuvalt saab SKA oma tegevust korrigeerida.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lisavahendite taotlemisega jätkatakse ka edaspidi, sest järjekorra kaotamine ja hindade tõstmine nõuab lõppkokkuvõttes veelgi suuremaid summasid. 	
<p>Näha ette takistusteta liikumise projektide rahastamine riigi eelarvelistest vahenditest või Euroopa Liidu finantsperioodi 2014-2020 vahenditest</p> <p>2. Puuetega inimeste õiguste konventsiooni (PIK) vastu võtmisel juhtisid kohalikud omavalitsused tähelepanu tõsiasjale, et PIKi jõustumine toob KOVidele kohustusi, mille täitmiseks puuduvad rahalised vahendid. PIK nõuab ligipääsu tagamist kõigile ehitistele, ka olemasolevatele, mitte ainult uutele, samuti transpordile, infole jne. Nimetatud kohustuse täitmiseks st ligipääsetavuse tagamiseks, ei ole KOVidele rahalisi vahendeid eraldatud.</p> <p>On oluline, et läbi riiklike tegevuste panustataks ligipääsetavuse saavutamisse ning lisaks ERF vahenditele isikute eluruumide ümberkohandamiseks, leitaks võimalusi täiendavalt ka läbi muude toetavate meetmete.</p> <p>Tallinn kohaliku omavalitsusena on välja töötanud Tallinna ligipääsetavuse arengusuunad 2016-2022. Eelmainitud</p>	<p>Ligipääsetavuse tagamine on riigi ja KOV ühine vastutus väärikat ja iseseisvat toimetulekut võimaldava elu tagamisel nii puudega kui teiste inimeste jaoks. Ligipääsetavusest ja universaalsest disainist saavad kasu ka eakad ja lastega pered. Teenuste planeerimisel ja keskkonna kujundamisel peavad ligipääsetavuse parandamiseks tegema vajalikke investeeringuid ühtviisi nii riik kui kohalikud omavalitsused. Parima tulemuse tagab koostöö puuetega inimeste ja teiste sihtgruppide esindajatega.</p> <p>Riigil on huvi võimaluste piiress kohalikke omavalitsusi läbimõeldud ja põhjendatud tegevuste elluviimisel toetada. Selleks on vaja teada KOVide tegelikku ligipääsetavuse vajadust, KOVide valmidust ise ligipääsetavusse investeerida ning seniseid häid kogemusi jagada. Ligipääsetavuse parandamiseks riigis tervikuna näeb Vabariigi Valitsuse tegevusprogramm ette ligipääsetavuse rakkerühma loomise septembris 2019.</p> <p>Ligipääsetavust edendavatele tegevustele (mis muuhulgas selguvad rakkerühma töö tulemusena valitsuse poolt kinnitatavatest poliitikaettepanekutest) taotleb ministeerium rahastust uuest struktuurivahendite rahastusperioodist 2020-2027. Positiivse struktuurivahendite rahastus tulemuse korral soovime arendada info- ja e-teenuste ligipääsetavust ning uuenduslike lahenduste (sh tehnoloogiliste) kasutuselevõttu. Samuti kasutada tuge füüsilise keskkonna ligipääsetavuse edendamiseks, teadlikkust tõstvatteks tegevusteks (nt koolitused) ning</p>	<p>Jätkatakse läbirääkimisi.</p> <p>ELVL kaasatakse Riigikantselei juurde loodavasse ligipääsetavuse rakkerühma.</p>

	<p>dokumendi oluliseks ja kandvaks elemendiks on universaalse disaini ja ligipääsetavuse infosüsteemi loomine (tinglik nimetus Accessible Tallinn), mis kajastaks ligipääsetavuse seisukorda hoonete, rajatiste jms linnaruumi osas, jagaks infot elanikele ja linna külalistele, aga oleks ka töövahendiks linna ametitele ligipääsetavuse tegevuste planeerimisel ja mõõdikuks ligipääsetavuse hindamisel. Planeeritav infosüsteem kavandatakse arvestusega, et muuta see üleriigiliseks kõikide omavalitsuste jaoks. Infosüsteemi kasutamine on tulemuslik vaid regulaarse hooldamise, sh info uuendamisega ja süsteemi tsentraalse haldamisega. Üleriigilise portaali töös hoidmine vajab riigi poolset rahastamist hinnanguliselt aastas 20 000 eurot.</p>	<p>ligipääsetavuse standardi väljaarendamiseks, et süsteemselt ligipääsetavust võimaldavate lahenduste kasutuselevõttu tagant tõugata.</p>	
<p>3.</p>	<p>Suurendada asendushoolduse korraldamise kulude katteks eraldatavaid vahendeid.</p> <p>Rahad teenuse osutamiseks on KOVidele eraldatud tuginedes teenuse eelmiste aastate hindadele. Käesoleval aastal on enamus teenuse osutajaid hindu oluliselt tõstnud. Nt Tartu puhul ei olnud 2018. a kehtestatud hind ühelgi juhul alla 1200 euro (nõ tava-lapse puhul) ja 1500 euro (erivajadusega lapse puhul) ja hindade tõus jätkub.</p>	<p>Ootame, et kohalikud omavalitsused kasutavad eraldatud vahendeid paindlikult, sh näiteks toetavad senisest enam asendushooldusel viibivaid lapsi ja hooldusperesid. Samuti on võimalik ülejääke kasutada nt asendus- ja järeelhooldusteenuse osutamise korraldamiseks nt täiendava või osalise ametikoha rahastamiseks, et tagada ka tihedam kontakt KOV eestkostel olevate ja asendushooldusel viibivate lastega ning suurem toetus hooldusperedele.</p> <p>Selgitame, et toetusfondi kaudu eraldatud summa ei ole käsitletav teenuse hinnana, kuna toetusfondi eraldatud vahenditele lisanduvad lapse isiklikud sissetulekud ning vahendite eraldamise järgselt ei ole vahendid seotud konkreetse lapsega.</p>	<p>Jätkatakse läbirääkimisi.</p> <p>Asendushoolduse kulud on 2019. aasta üks ELVL ja SoM koostöö tegevussuundi. Ametnike tasandil vaadatakse üle osapoolte erinevused asendushoolduse kulude arvutamise meetodikas.</p>

Rahastussüsteemi eesmärk on motiveerida kohalikke omavalitsusi paigutama lapsi eelkõige perepõhisele hooldusele, sh otsida pidevalt perepõhise elukorralduse võimalusi ka nende laste puhul, kes on varasemalt institutsionaalsele hooldusele suunatud. Seega tuleb lisaks lisavahendite taotlemisele pidada silmas ka seda, et kohalikud omavalitsused **eelistaksid laste paigutamisel perepõhiseid lahendusi**, mis lisaks eelkõige lapse vajaduste täitmisele aitab kohalikel omavalitsustel ka lähedamalt kasutada teenuste osutamiseks eraldatud vahendeid.

2019. aasta II vahendite jagamise järgselt (100% vahenditest kogu aasta peale) on kohalikele omavalitsustele toetusfondi eraldatud ühe järeelhooldusel viibiva noore kohta 692,75 eurot, hooldusperes 1385 eurot, perekodus 1662 eurot ning asenduskodus 1593 eurot ühes kuus.

Sotsiaalministeeriumis on valminud **asendus- ja perekodu keskmise hinna kulumudel**, mille tulemusel on 8 lapse korral peres perekodu keskmine maksumus 1276 eurot (6 lapse puhul 1525 eurot) ning asenduskodus 1530 eurot (6 lapse puhul 1865 eurot). Eelnevast tulenevalt katavad 2019. aastal ainuüksi toetusfondi eraldatud vahendid enamasti keskmise teenuse osutamise kulu ära.

Teavitame ka, et 2018. aastal jäi KOV-del kasutamata 1,8 miljonit eurot asendus- ja järeelhooldusteenuse osutamiseks toetusfondi eraldatud vahenditest. Jääki jäi kokku 63-l KOV-l, kelle puhul suurim jääk oli 313 000 eurot, vahenditest tuli puudu 8-l KOV-l, kelle puhul kõige suurem puudujääk oli ca 19 000 eurot.

Ministeerium taotleb asendus- ja järeelhooldusteenuse rahastamiseks 2020.

		<p>aastaks lisavahendeid 3,8 miljonit eurot. Lisavahenditega kaetakse asendus- ja perekodus laste maksimaalse lubatud arvu muutust (nõ 8-lt 6-le lapsele üleminek) ning tõstetakse asendus- ja perekodus töötavate last vahetult kasvatavate isikute töötasu.</p>	
4.	<p>Leida riigi võimalus toetada KOV investeeringuid eakate hoolekandasutuste rajamiseks ja renoveerimiseks.</p> <p>Uue SHS kohaselt on väljaspool kodu osutatav üldhooldusteenus KOVi korraldatav teenus. Selle kohustuse täitmiseks ei ole täiendavaid vahendeid ette nähtud. KOVid on sundseisus uute hoolekandeesutuste loomiseks ja olemasolevate renoveerimiseks järjest suureneva vajadusega eakate hoolekandekohtade järele. Omavalitsuste tulude maht ei võimalda piisavalt investeeringuid oma vahenditest, arvestades teenuse tegelikku vajadust. Energiatõhususe meede võimaldab vähesel määral lisarahastust taotleda ja luua väga väikeses mahus uusi teenuskohti. Meede on tervitatav, aga ei ole paljudele KOVile jõukohane arvestades eeldatavat omaosaluse vajadust. Lisaks lubavad meetme võimalused luua teenuskohti väga väikeses mahus, mis aga ei ole proportsioonis teenuskohtade puudusega üle Eesti.</p>	<p>Eakate hoolekande korraldamine on alati olnud KOV ülesanne ja see ei ole muutunud. KOVid tunnevad oma elanikkonda kõige paremini ning peavad oskama oma eelarves näha ette vajalikud investeeringud, et vastata oma inimeste vajadustele hoolekandelise abi järele.</p> <p>Hoolekande valdkonna eesmärk on olnud arendada eelkõige kodus elamist toetavaid teenuseid, et inimene saaks võimalikult kaua, iseseisvalt ja väärikalt elada oma enda kodus, kuid kvaliteetset teenust tuleb pakkuda ka hoolekandeesutuses. Riik on otsinud võimalusi KOVe hoolekandeesutuste kaasajastamisel ja teenuskohtade kujundamisel toetada. Sotsiaalministeerium on hoolekandeesutusi toetanud järgnevatest taotlusvoorudest.</p> <p>1. Toetus kohaliku omavalitsuse hoolekandeesutuste energiatõhusaks muutmiseks ja uute energiatõhusate hoolekandeesutuste rajamiseks.</p> <p>Meetmest toetatakse kahte tegevussuunda:</p> <ul style="list-style-type: none"> • olemasolevate hooldekodude energiatõhusaks muutmise; • KOV suure energiakuluga hoonete vähendamine, asendades need liginullenergiahoonetega. <p>Toetust rahastatakse Euroopa Liidu CO₂ heitkoguste ühikute enam-pakkumisel saadavast tulust. Taotlusvooru maht kokku oli ligikaudu 9,5 milj eurot. Taotluste esitamise tähtaeg oli 30. aprill 2019.</p>	<p>Läbirääkimised lõpetatud.</p> <p>CO₂ kvoodiraha soove arvestatakse võimalusel edasiste ressursside planeerimisel.</p>

Taotlusvooru esitati 24 taotlust, millest rahuldati 20, sh toetati energia-tõhususe töid 9 hooldekodus (2,26 milj) ja 11 uue liginullenergia hooldekodu rajamist, kokku 5,6 miljoni euro ulatuses.

2. Taotlusvoor intervallhoiuteenuse osutamise teenuskohtade kohandamiseks ja loomiseks.

Taotlusvooru fookuses oli erihoolekande päeva- ja nädalahoiuteenuse kohtade kohandamine ja loomine. Toetust saab taotleda kohaliku omavalitsuse üksus, juriidiline isik või füüsiliselt isikust ettevõtja, kes tegutseb või soovib tegutseda erihoolekandeteenuse osutajana. Toetatavad tegevused:

- intervallhoiuteenuse osutamiseks kasutatavate siseruumide füüsiline kohandamine;
- ruumidele ligipääsetavuse tagamine ja kehtestatud nõuetele vastavaks kujundamine.

Taotlusvooru eelarve kokku oli 800 000 eurot, maksimaalne toetus ühe uue teenusekoha loomiseks 10 000 eurot ja olemasoleva teenusekoha kohandamiseks 2000 eurot.

Taotlusvooru esitati 13 projekti, millega luuakse kokku 49 uut teenuskohta (8 Tallinnasse, 4 Harju maakonda, 9 Hiiu ja Lääne maakonda, 3 Ida-Viru maakonda, 11 Järva maakonda, 7 Lääne-Viru maakonda, 7 Pärnu maakonda) ja kohandatakse 26 teenuskohta (15 Tallinnas, 5 Hiiu ja Lääne maakonnas, 6 Pärnu maakonnas). Ruumid peavad olema kohandatud 2019. aasta lõpuks.

3. Taotlusvoor üldhooldusteenuse kohtade kohandamiseks dementsusega inimestele

Taotlusvoor oli avatud 13.12.2018-13.03.2019. Taotlusvooruga toetati dementsetele inimeste kvaliteetsete ja nende vajadustele vastavate teenuskohtade loomist üldhoolekandes kahel eesmärgil:.

- olemasolevate teenuskohtade kohandamine dementsusega inimeste vajadustele vastavaks;
- olemasolevates hooldekodudes hooldusteenuse osutamiseks kasutuses mitteolnud pinnale uute dementsuse fookusega teenuskohtade loomine.

Taotlusvooru eelarve oli 1,5 mln eurot, maksimaalne toetus taotleja kohta 100 000 eurot ja omaosalus 15%.

Kokku toetati 26 teenuseosutajat, sh 682 senise hooldekodukoha kohandamist ja 124 uue teenusekoha loomist.

Euroopa Liidu uuel rahastusperioodil soovime välisvahendeid suunata eelkõige institutsionaalset hooldusvajadust ennetava infrastruktuuri arendamise, nt erinevaid lahendusi eakate teenusmajade tekkeks ning sotsiaalelupindade tagamiseks. Täpsemad plaanid on ettevalmistamisel. Ettevalmistamisesse kaasatakse ministeeriumi jaoks olulised partnerid, sh ELVL.

5.

Teostada KOVidele pandud uute ja täiendatud ülesannete maksumuse selgitamiseks 01.01.2016 jõustunud SHSi analüüs ning töötada välja süsteem KOVide tulude

KOKS § 6 tulenevalt on KOV olemuslikuks ülesandeks korraldada oma vallas või linnas sotsiaalteenuseid, -toetusi ja muud sotsiaalabi.

Läbirääkimised lõpetatud SHS analüüsi osas.

	<p>täiendamiseks lisandunud ülesannete kulude katteks.</p> <p>SHS sisaldab rea uusi KOV teenuseid, nt: võlanõustamis-, sotsiaaltranspordi-, varjupaiga-, turvakodu- ja üldhooldusteenuse, mille osutamiseks ja arendamiseks ei ole KOVidele täiendavaid rahalisi vahendeid eraldatud. Koduteenus, intervall- ja päevahooldusteenused toovad hajaasustuse piirkondades kaasa suurt kulu transpordile. Lisaks on puudus sotsiaalteenuste pakkujatest. Tähelepanu vajab, et võrreldes varasemaga on oluliselt muutunud ootused teenuste sisu, teenuse kättesaadavuse jne osas. Seega on teenuste korraldamise kulud, kui kättesaadavuse tagamiseks vajalikud kulud, oluliselt suurenenud.</p>	<p>SHSi uue redaktsiooni jõustumisega 01.01.2016 ei lisandunud olulisel määral uusi sotsiaalteenuseid, sh KOVile lisandus kohustus tagada võlanõustamisteenus. Kõiki teisi SHSs loetletud teenuseid (nt üldhooldusteenust (eakate hoolekanne, hooldamine hoolekandeesutuses), sotsiaaltransporditeenust (puuetega inimestele invatranspordi korraldamine), varjupaigateenust (sotsiaalabi vajavatele isikutele osutatakse vajadusel abi töö leidmisel, määratakse tugiisik, vajadusel luuakse varjupaigad jne) oli KOVidel kohustus osutada ka varasema redaktsiooni (01.04.1995-31.12.2015) kohaselt. 2016. aasta algusest jõustunud SHS-ga korrigeeriti peamiselt teenuste nimetusi ning sätestati teenuste miinimumnõuded.</p> <p><u>Tabelis 1</u> (lk 29) on toodud Rahandusministeeriumi andmed KOV omanpuse (KOV sotsiaalse kaitse väljaminekud (v.a toimetulekutoetuse tegevusalal), millest on maha lahutatud saadud toetused ning tulud teenustelt) ja KOV tulubaasi muutuse kohta. Tabelis 1 toodud andmetest nähtub, et kuigi maksutulud ja toetusfond on oluliselt tõusnud, on KOV panus osakaaluna maksutuludest ja tasandusfondist võrreldes varasema perioodiga langenud.</p> <p>Näeme, et kohalikud omavalitsused peaksid eelkõige ise analüüsima oma kulude struktuuri ja investeringute prioriteete selleks, et elanikkonna vajadustele paremini vastata.</p>	<p>Läbirääkimised jätkuvad teenusevajaduse ja investeringuvajaduse teemadel.</p>
6.	<p>Sätestada sotsiaalhoolekande seaduses lisaks KOVidele teenuse korraldamise kohustuse panemisele ka konkreetseid piirid, millises mahus peab KOV abi tagama.</p>	<p>KOVidel on kohustus ja peaks olema ka igakülgne huvi oma piirkonna abivajavaid inimesi abistada. Abi tuleb anda sellises mahus, mis inimest päriselt aitab. Sealjuures ei tohi KOV oma määrustega kitsendada teenusele õigustatud isikute ringi ega piirata teenuse osutamise mahtu. Iga juhtumit</p>	<p>Jätkatakse läbirääkimisi.</p> <p>Ministeerium ei toeta</p>

<p>Sotsiaalhoolekande seadus (SHS) sätestab teenused, mis on KOVi korraldada, kuid on märkimata, kui suures mahus peab teenuseid korraldama. Õiguskantsler on korduvalt juhtinud tähelepanu asjaolule, et KOVil ei ole õigust teenuse osutamist kuidagi piirata nt kehtestada järjekorda võtmise või teenuse osutamise maksimaalne summa või aeg. KOVi poolt tuleb teenust osutada nii palju ja siis, kui inimene vajab, mis aga ei ole alati võimalik.</p> <p>Andes SHSis nimetatud teenused kohaliku omavalitsuse korraldada, on riik jätnud teenuste kättesaadavuse eri omavalitsustes sõltuvaks omavalitsuse eelarve võimalustest. Nii on väiksema eelarve mahuga kohalikud omavalitsused võimetud tagama oma elanikele vajalikke teenuseid, tekitades niimoodi elukohast sõltuvat ebavõrdsust. Nendes omavalitsuses, kus eelarve vahendeid sotsiaalhoolekande korraldamiseks saab pidada piisavaks, tekitab selline regulatsioon vastupidise surve – hoolekandelist abi vajavad isikud võivad eeldada, et kogu nende abivajadus tuleb katta kohaliku omavalitsuse eelarve vahendite eest antava abiga.</p> <p>Leiame, et kui teenuse osutamise piirmäärade sätestamist ei peeta võimalikuks, siis on vajalik sätestada põhimõtted teenuse osutamisega seotud lisakulude katmiseks riigieelarvest.</p>	<p>tuleb eraldi hinnata ja kaaluda, sest inimeste vajadused on erinevad.</p> <p>KOVil on õigus valida, milliseid meetmeid inimese abistamiseks kasutada. Inimene ei saa KOVlt tellida konkreetset teenust, vaid abi saamise eelduseks on KOV poolne abivajaduse hindamine ja selle pinnalt tehtud otsus.</p> <p>Eelistatud peaks olema probleemide tekkimise ja süvenemise ennetamine ning võimalikult varajane sekkumine, mis tähendab, et abivajaduse rahuldamiseks pakutavad teenused on enamasti nn odavamad ja kergemad.</p> <p>Lisaks on oluline teada, et KOV ei ole kohustatud sotsiaalteenuseid tasuta osutama. KOVile on antud õigus teenuste eest võtta tasu, kuid teenuse eest võetav tasu ei tohi takistada teenuse kättesaadavust.</p> <p>Seega sageli ei ole küsimus mitte regulatsiooni puudumises, vaid pigem KOV praktikas. Sotsiaalkindlustusamet tegeleb aktiivselt kohalikele omavalitsustele ja teenusepakkujatele suunatud teavitustöö, nõustamise ja nõustava järelevalvega.</p>	<p>ELVL ettepanekus toodud seadusemuudatusi.</p> <p>Praktika kujundamisel juhindutakse muuhulgas ka kohtulahenditest</p>
--	--	--

<p>7.</p>	<p>Tagada ravikindlustuseta isikutele esmatasandi arstiabi kättesaadavuseks selle rahastamine riiklikest vahenditest.</p> <p>Tagamaks Põhiseadusest tulenevat kõigi elanike õigust tervise kaitsele, võimaldada ravikindlustusega hõlmamata isikutele tasuta esmatasandi tervishoiuteenus ja katta nende statsionaarse raviteenuse kulud.</p> <p>Tagada nimetatud isikutele rinnavähi, emakakaelavähi ja jämesooleskriiningu tasuta teostamine riiklikus ennetuskavas ettenähtud vanusrühmades.</p> <p>2017. aastal oli ravikindlustamatuid isikuid Tallinnas 51 301 e 11,4% elanikest. Linnaeelarveliste vahendite kulu ravikindlustamata inimeste ravile oli 2017.a 177 400 eurot.</p>	<p>2018. aastal koostati ravikindlustusega katmata isikute analüüs ning 2019. aastal käsitleb ravikindlustuse laiendamise võimalusi Sotsiaalministeeriumi poolt koostatud töörühm. Arutuse all on ka esmatasandi teenuste kättesaadavuse tagamine kogu elanikkonnale.</p>	<p>Läbirääkimised lõpetatud.</p> <p>Arutelu jätkub Sotsiaalministeeriumi loodud töörühmas.</p>
<p>8.</p>	<p>Tagada õendusteenuse kättesaadavus krooniliste tervisehäiretega patsientidele kodus.</p> <p>Teenuse riiklik finantseerimine ei kata tegelikke vajadusi. Nt. Tallinna eelarveliste vahendite kulu õendusteenuse täiendavaks rahastamiseks oli 2016 .aastal 202 500 eurot. Seoses elanikkonna vananemisega ja krooniliste haiguste sagenemisega suureneb vajadus õendusteenuse järele veelgi. Oluliselt</p>	<p>Õendusteenuse kättesaadavuse rahalised vahendid on eelkõige piiratud haigekassa eelarvega ning aasta-aastalt on see tõusnud rohkem kui teised teenused. Hetkel toimuvad haigekassas arutelud eri õendusteenuste rahastamise vajaduse ja võimalikkuse üle ning samuti vaadatakse teenuste kättesaadavust koos hooldekodude tervishoiuteenustega.</p>	<p>Läbirääkimisi jätkatakse pikaajalise hoolduse koordinaatsiooni arutelude raames.</p>

	kasvatab teenuse vajadust üldiselt omaks võetud seisukoht, et inimesel peaks olema võimalus saada abi oma kodus ja vältida institutsionaalset abi.		
9.	Tagada esmatasandi arstiabi kättesaadavus võrdsetel alustel üle Eesti ja seda ka hooldekodudes. Üle Eesti on suur probleem perearstide teenusega. Perearstiabi peaks olema kodukoha lähedal ning inimesele tasuta ja kiiresti kättesaadav. Eesti Haigekassa andmetel on 19 000 inimest ilma perearstita.	Esmatasandi arstiabi jätkusuutlikkuse tagamiseks luuakse üle Eesti vähemalt 60 tervisekeskust, millega laiendatakse ka muude teenuste kättesaadavust. Uued tervisekeskused on atraktiivsemad töökohad noortele perearstidele, mis on üks oluline tegur nende hoidmiseks väljaspool suuremaid linnu. Samuti tegelevad EHK ja Terviseamet järjepidevalt sellega, et kõik Eesti elanikud oleksid määratud perearsti nimistusse.	Jätkatakse läbirääkimisi.
10.	Tagada koolitervishoiuteenus kõigile õpilastele. Koolitervishoid vajab täiendavat rahastamist. Praegu on KOVID sunnitud teenuse toiminiseks juurde maksma. Eriti raskes olukorras on väiksemad koolid. Teema on oluline, sest laste puhul on ennetamine eriti oluline. Probleemideks on vähene liikumine, ülekaalulisus, netisõltuvus, rohke stress.	Koolitervishoiuteenuse hinna muutmine on võimalik, kui teenuste osutajate ühendused teevad haigekassale ettepaneku hindade muutmiseks. KOVIDe osaluse kindlakstegemiseks võiks ELVL koostada konkreetse ülevaate, kes kui palju ja mille eest juurde maksab. Tervislike eluviiside edendamiseks ei piisa ainult tervishoiuteenuste osutamisest, vaid siin tuleb appi ka RTA 2020-2030 tervislike valikute programmi elluviimine.	Jätkatakse läbirääkimisi.
11.	Tallinna ja riigi koostöös rajada Tallinna Haigla.	Tallinna haigla osas on Tallinna LV ja Sotsiaalministeerium moodustanud töörühma, kes analüüsib haigla korralduslikke võimalusi ja rahastamist ning esitab oma järeldused kevadeks 2020.	Jätkatakse läbirääkimisi. Tallinna Haigla rajamise

	<p>Eesmärgiga parandada eriarstiabi kättesaadavust on Tallinna Linnavolikogu otsustanud rajada ca 600-kohalise aktiivravihaigla, mis aitab kaasa ravijärjekordade lühendamisele ja ravikvaliteedi parandamisele. Orienteeruv objekti rajamise ehitusmaksumus on 300 mln eurot.</p>		<p>ettevalmistused jätkuvad selleks loodud töörühmas.</p>
<p>12.</p>	<p>Lõpetada dementsete ja sõltuvushäirega isikute vanusest tulenev ebavõrdne kohtlemine võrreldes teiste psüühikahäiretega klientidega ja võimaldada riigi rahastatavat erihoolekannet ka neile.</p> <p>Sotsiaalhoolekande seaduse kohaselt ei rahastata riigi eelarvest erihoolekandeteenust vanaduspensioniiikka jõudnud dementsuse diagnoosiga isikutele ja neile isikutele, kellel on sõltuvus alkoholist või narkootilisest aineist juhtiva psüühikahäirena. Leiame, et vanusest või psüühikahäire põhjusest tulenev diskrimineerimine tuleb lõpetada. Dementsete inimeste arv suureneb koos keskmise eluea pikenemisega ja vastavate teenuskohtade vajadus kasvab pidevalt. Käesoleval ajal on dementsete klientide teenusele paigutamine väga suur probleem ja seda koduteenustega või Dementsuse Kompetentsikeskuse abiga ei lahenda. Lahendamata on ka psüühikahäirega alko- ja narkosõitlaste ravi ning hoolduse probleem.</p>	<p>Erihooldusteenuse eesmärk on parandada psüühikahäiretega inimeste iseseisvat toimetulekut ning soodustada, tema ühiskonda naasmist ehk võimekust saada hakkama vähese abiga iseseisvalt elades. Samuti on erihoolekandeteenused spetsialiseerunud tegelemaks peamiselt skisofreenia ja vaimse alaarenguga isikutega, mis erineb oluliselt erialatööst dementsuse diagnoosiga eakatega.</p> <p>Ka ei ole erihoolekandeteenused sobilikud ega piisavad sõltuvushaigetele ning nende teenuste osutamise käigus ei suudeta tagada neile vajalikku ravi. Sõltuvushaigete ravi (sh alkoholiravi) korraldatakse rahvatervise meetmete raames (sh rehabilitatsiooniteenus sõltuvusprobleemidega isikutele).</p> <p>Dementsus on progresseeruv ja inimese iseseisvale elule naasmine ei ole reaalne. Antud sihtrühmale tuleb pakkuda püsivat kõrvalabi eelkõige selleks, et säilitada inimese olemasolevaid toimetulekuoskusi nii kaua kui võimalik ja tagada hooldus ja turvalisus kuni elu lõpuni.</p> <p>Suurimaks takistuseks dementsusega inimestele sobivate teenuste pakkumisel on olnud nii spetsialistide kui ka teenuseosutajate kompetentside nappus, samuti madal teadlikkus dementsusest ja abi saamise</p>	<p>Läbirääkimised lõpetatud.</p> <p>Teemaga jätkatakse pikaajalise hoolduse koordineerimise arutelude raames.</p>

võimalustest.

Samas näeme, et teenuseosutajad on valmis dementsusega inimesi teenusele võtma ja aastate jooksul on valmisolek aina suurenenud. **Dementsuse Kompetentsikeskuse** loomise eesmärk ongi pakkuda KOVtele ja teenuseosutajatele süstemaatilist tuge teenuste arendamisel ja osutamisel. KK tegevuse tulemusel on oodata ka teenuste kättesaadavuse paranemist ning teenuseosutajatel suureneb võimekus tegeleda ka keerulisemate klientidega.

Lisaks on ministeerium alustanud **pikaajalise hoolduse korralduse kaasajastamisega**, sh:

- vaatame üle pikaajalise hoolduse teenuste korralduse ja rahastamise,
- täpsustame riigi ja KOV rollid teenuste korraldamisel,
- arendame hoolduse koordineerimismudelit,
- töötame välja ühtse abivajaduse hindamissüsteemi,
- arendame kodus elamist toetavaid teenuseid
- loome omastehooldajatele senisest paremad võimalused töö- ja pereelu ühitamiseks.

Hetkel käivad koos mitmed töörühmad, kus arutatakse kuidas perspektiivis peab pikaajaline hooldus Eestis olema korraldatud. Arutelude tulemusena töötatakse välja erinevad lahendusmudelid, mis esitatakse VVle otsustamiseks 2019. aasta lõpus. Töörühmadesse on kaasatud nii ELVL kui erinevad KOVid.

Sotsiaalteenuste arendamist toetatakse peamiselt Euroopa Sotsiaalfondi

kaudu. Omavalitsustel on olnud võimalus, sh ka 2019. aastal, taotleda rahalisi vahendeid intervall- ja päevahoiuteenuse, koduteenuse ning isikliku abistaja teenuse arendamiseks.

Hoolekande valdkonna eesmärk on olnud arendada eelkõige kodus elamist toetavaid teenuseid, et inimene saaks võimalikult kaua, iseseisvalt ja väärikalt elada oma enda kodus, kuid **kvaliteetset teenust tuleb pakkuda ka hoolekandeesutuses**. Selleks on ministerium rahastanud hooldekodude renoveerimist, uute ehitamist ja kohandamist dementsusega inimestele sobivaks.

- Märtsis lõppes taotlusvoor hooldekodude füüsilise keskkonna kohandamiseks dementsusega inimestele.
- Käimas on taotlusvoor kohaliku omavalitsuse hoolekandeesutuste hoonete energiatõhusaks muutmiseks ja energiatõhusate ning võimalikult koduse keskkonnaga sarnaste hoolekandeesutuste rajamiseks. Taotlusvoor on avatud 30. aprillini ja praeguseks on mitu omavalitsust avaldanud huvi just dementsusega inimestele sobiliku hooldekodu rajamiseks.
- Tervise Arengu Instituudi kaudu pakutakse hooldekodudele dementsuse teemalist arenguprogrammis osalemise võimalust. Programmis sisekoolitajateks väljaõpetatud hooldekodu töötaja ülesandeks on edaspidiselt koolitada oma kolleege. 2018. aastal osales arenguprogrammis kuus asutust, aastatel 2019-2020 pakutakse programmis osalemise võimalust vähemalt 27le hoolekandeesutusele.
- Ette valmistatakse riigi rahastusel uue innovaatilise eakate kodu loomist dementsusega inimestele. Rajatava hooldekodu eesmärk on tulevikus olla nii praktikabaasiks kui ka koht, kus testitakse innovaatilisi või tõenduspõhiseid ja Eestis seni mittekasutusele võetud tehnoloogilisi lahendusi, abivahendeid, hooldamise meetoodikaid ja põhimõtteid eesmärgiga viia parimat praktikat tänastesse hooldekodudesse.

<p>13.</p>	<p>Tagada kohalikele omavalitsustele õigus kasutada oma piirkonna isikute kohta riiklikesse infosüsteemidesse kantud infot, mis on vajalik kaalutletud otsuse tegemisel teenuste ja toetuste määramisel.</p> <p>KOVid vajavad ligipääsu Töötukassa või Sotsiaalkindlustusameti poolt hallatavates andmekogudes sisalduvale isikustatud informatsioonile (delikaatsetele isikuandmetele), mis on vajalik kaalutletud haldusotsuse langetamiseks.</p> <p>01. jaanuaril 2016 jõustunud sotsiaalhoolekande seaduse paragrahvi 15 näeb ette hindamiskohustuse ja sellele järgneva otsuse tegemise teenuse/toetuse andmise kohta. Ligipääs erinevates registrites säilitatavatele andmetele on eriti vajalik selleks, et vältida inimeste korduvat küsitlemist.</p>	<p>Toetame ettepanekut, et KOV-idel oleks andmevahetus Töötukassa ja Sotsiaalkindlustusameti hallatavate andmekogudega. Selle tulemusena oleks KOV-il tervikvaade inimesest nii talle osutatavatest teenustest, kui ka teenuse määramise või hindamise andmetest.</p> <p>Lähtuda tuleb põhimõttest, et riigile teadaolevaid andmeid ei pea inimene uuesti esitama.</p> <p>KOV-ile on vaja infot nii üksikkirjetena kui agregeeritud kujul, mis annab neile sisendi arengukavade koostamiseks, eelarve protsessiks kui ka muude otsustuste tegemiseks.</p>	<p>Läbirääkimised lõpetatud.</p> <p>Pooled on ettepanekus toodud põhimõttega nõus. Registratele ligipääsu võimaldamine jätkub SKA edasiste arenduste raames.</p>
<p>14.</p>	<p>Tagada Sotsiaalteenuste ja -toetuste andmeregistri (STAR) võimekus andmevahetuseks KOV-te andmekogudega. Tagada STAR järjepidev arendamine vastavalt kohalike omavalitsuste vajadustele ja seaduste muudatustega lisandunud ülesannetele</p> <p>Riik pani matusetootuse maksmise alates 2018.aastast KOV ülesandeks, andes selleks rahalised vahendid üle omavalitsustele ja sätestades kohustuse andmete kandmiseks</p>	<p>Toetame ettepanekut arendada STAR-i võimekust erinevate x-tee kaudu andmevahetusteenuste kasutamiseks ja vajalike arenduste teostamiseks, sh kasutajamugavuse tagamiseks. Lisaks on vajalik, võimekus väljastada agregeeritud andmestikke KOVile vajaliku infoga vajalikul kujul.</p> <p>Alates 15.03.2019 on STAR-i vastutavaks töötajaks SKA. Koostöös TEHIKuga on arendustööde osas 2019 eelkõige põhifookus arhitektuuril ning planeeritud arendustöid on suhteliselt minimaalsed:</p> <ul style="list-style-type: none"> • viibimiskoht • arhitektuuri analüüs ja tööd, mis võimaldaks erinevaid liidestusvõimalusi (sh ühine iseteenindus SKA teenustega) 	<p>Läbirääkimised lõpetatud.</p> <p>Andmevahetuse arendamine jätkub STAR edasiste arenduste raames.</p>

matusetoetuse saajate kohta STAR-i. Samas ei paku STAR endiselt ühtegi e-teenust kodanikele. Peamiselt just seetõttu loodi Tallinnas matusetoetuse lahendus Tallinna universaaltoetuste andmekogusse UNTO, mis võimaldab taotlejal lihtsalt ja mugavalt paari klikiga taotlust esitada.

UNTO on üles ehitatud nii, et võimaldaks x-tee kaudu andmevahetust STAR-ga. Eelkõige matusetoetuse menetlemisel on otstarbekas andmete massiivse käsitsi sisestamise asemel kasutada andmeallikana juba olemasolevaid andmeid. Tallinna linn on valmis omaltpoolt rahastama liidestumist STARiga, kuid asjaajamine SA-ga TEHIK on jäänud toppama, sest plaanitakse omaniku vahetust jmt.

Riik on aastaid tegelenud STAR-i arendustega eklektiliselt. Endiselt on välja arendamata teenuseosutajate ja kliendipäeviku moodulid, puudu on iseteeninduse moodul klientidele. Süsteem on üles ehitatud keeruliselt ja mitte kasutajasõbralikult, mis võtab kasutajalt palju väärtuslikku tööaega. Riik teostab suuri reforme, kuid ei ole võimeline STAR arendusi samas tempos ellu viima, nt hooldusperede registri arenduse viibimine pool aastat. Siiani on puudu liidestumised erinevate riiklike registritega, saamaks KOV sotsiaaltöötajatele ligipääsu Töötukassa, Sotsiaalkindlustusameti infosüsteemides olevalele detailsemale infole, et vältida

- andmevahetus PPAGA – riskiperede seire. Arendus peab olema valmis 31.12.2019. PPA MIS-st info SKA-le ja KOV-le:
- töötamise registri (TÖR) liidese täiendamine.
- asendushoolduse õigusloomest tulenevad väikearendused, eeskätt hindamisprofiiliga seonduv.
- kasutajamugavus teenustes.

Suuremad ja mahukamad arendustööd on planeeritud alates 2020 aastast, peale arendusvajadusete kaardistamist.

	<p>kodanikelt info uuesti esitamist.</p>		
<p>15.</p>	<p>Täiendada liiklusseadust lahendamaks invakaartide väärkasutamise kaasnavaid probleeme</p> <p>Selle aasta teises pooles on plaanis algatada liiklusseaduse jt seaduste muutmine, kus mh saavad kajastatud ka mõningad toodud ettepanekud, mis ühtivad ka puuetega inimeste kohta ettepanekutega, näiteks sõna „teenindava“ asendamine sõnaga „transportiva“ ning Sotsiaalministri määruse volitusnormi muutmine.</p> <p>Liiklusseaduse eelnõus pole arvesse võetud ja jätkuvalt ei toetata ettepanekut luua liiklusregistrisse puudega inimeste parkimiskaartide andmebaasi. MKM ei ole sisuliselt vastava registri loomise vastu, samas ei ole meie hinnangul liiklusregister sobiv register vastava info kogumiseks. Esiteks on liiklusregister sõidukite ning liikluses osalema lubatud isikuga seotud andmekogu, mida haldab üksnes Maanteeamet. Puudega isikute kaarte väljastatakse aga ka isikutele, kes iseseisvalt liikluses osaleda ei tohi, mistõttu tuleks liiklusregistris hakata koguma teavet isikute kohta, kellel liikluses iseseisvalt osalemisega seos puudub. Samuti on täna Maanteeamet ainus asutus, kes liiklusregistrisse kandeid teeb. Samas puudega inimeste parkimiskaarte väljastab KOV, mistõttu peaks liiklusregistrisse</p>	<p>Puuetega inimeste parkimiskaartide kuritarvitamise vähendamisel on oluline roll kohalikel omavalitsustel. Vastavalt liiklusseadusele korraldavad ning kontrollivad parkimise korraldust (sh puuetega inimeste parkimiskaartide kasutust) oma haldusterritooriumil kohalikud omavalitsused. Sotsiaalministeerium on parkimiskaartidega seotud probleemide teemal omavalitsustega mitmel korra kohtunud ning arutanud vajadusi ja võimalusi, kuidas tugevdada kontrolli kuritarvitamise vältimiseks.</p> <p>Vajadus on üleriigilise parkimiskaartide registri järele. Registri eesmärk on luua ühtne üle-eestiline ülevaade kehtivatest parkimiskaartidest ning võimalus nende kehtivust kontrolöridel kontrollida.</p> <p>Registri loomise ettevalmistamiseks toodi parkimiskaartide trükkimine Eesti Puuetega Inimeste Fondist üle Sotsiaalkindlustusametisse. Kuna registri loomist ettevalmistavate tööde maht ei ole veel teada, ei ole registri valmimise aega määratud. Hetkel tegeletakse SKA-s parkimiskaartide registri arendamiseks vajaliku analüüsiga.</p> <p>Koostöös Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumiga on valmistatud ette liiklusseaduse muudatus, mis annab puuetega inimeste parkimiskaartide väljastamise üle Sotsiaalkindlustusametile (täna väljastavad parkimiskaarte KOVid). Väljastamise üleviimise eesmärk on:</p> <ul style="list-style-type: none"> • lihtsustada inimese jaoks parkimiskaardi saamist sidudes seda puude taotlemisega • tagada ühtsetel ja kõikidele võrdsel alustel parkimiskaardi saamine. 	<p>Jätkatakse läbirääkimisi.</p> <p>Teavet parkimiskaartide arenduste kohta vahetatakse SKA-ga.</p>

<p>andmete sisestamise õiguse saama ka KOVid. Seega oleks tegemist põhimõteteliste muutusega, millega sisuliselt kujundaks ümber kogu liiklusregistri senise olemus.</p>	<p>Lisaks näeb liiklusseaduse muudatus ette ka puuetega inimeste parkimiskaardi väärkasutamisel (parkimiskaarti kasutab selleks õigust mitte omav isik) trahvimäära, mis loodetavasti samuti distsiplineerib olukorda.</p> <p>Liiklusseaduse muudatused jõustuvad 2020. aastal.</p>	
--	---	--

Tabel 1

Mln eurot

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
KOV panus sotsiaalsesse kaitseesse omavahendite arvelt	42	45	62	66	77	79	70	68	80	71	76	77	82	88	96	105	111	116	121
Maksutulu + tasandusfond	461	521	624	783	881	752	723	774	806	873	936	1007	1065	1138	1262	1380	1454	1521	1584
KOV panus osakaaluna nende maksutuludest ja tasandusfondist	9,2%	8,7%	9,9%	8,5%	8,8%	10,5%	9,7%	8,8%	9,9%	8,2%	8,1%	7,6%	7,7%	7,8%	7,6%	7,6%	7,6%	7,6%	7,6%

Allikas: Rahandusministeerium

V KESKKONNA- JA MAAKÜSIMUSTE VALDKOND

Jrk nr	Eesti Linnade ja Valdade Liidu ettepanek ja põhjendus	Valitsuskomisjoni seisukoht	Kokkulepe
1.	<p>Kavandada täiendavad vahendid jäätmete liigiti kogumise korraldamiseks.</p> <p>Vajalik on jätkata läbirääkimisi, et kokku leppida vahendite üleandmise tingimused, jäätmehoolduse arendamise rahastus on siiani ebaselge. Tingimuste täpsustamine ja vahendite jagamine aitab edendada liigiti kogumist ning liigiti kogutud materjalide ringlusse võtmist. Ühtlasi integreerida eraldatavad vahendid kohalike omavalitsuste tulubaasi, valmistades selleks ette õigusaktide muudatused.</p>	<p>Nõus ettepanekuga ning selle nimel Keskkonnaministeerium töötab.</p> <p>Euroopa Komisjon on saatnud Eestile varase hoiatamise aruande (https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/?qid=1553091753180&uri=CELEX:52018DC0656) kus on toodud ka rida tegevusi, mida riik koostöös KOViga peaks rakendama, et aastaks 2020 oleks täidetud ringlussevõtu sihtarvud.</p> <p>Keskkonnaministeerium on alustanud antud soovitude elluviimise ettevalmistustöödega ning ettevalmistamisel on jäätmeseaduse ja tema alamaktide, pakendiseaduse ning keskkonnatasude seaduse muutmise eelnõud.</p>	<p>Ettepaneku osas jätkatakse läbirääkimisi, KOV-e kaastakse õigusaktide väljatöötamisse.</p>
2.	<p>Näha riigieelarves ette vahendid maamaksu vähenemise kompenseerimiseks kohalikele omavalitsustele, mis tuleneb riigi poolt kaitsealadele, loodusreservaatidele ja sihtkaitsevöönditele ning püsielupaikade sihtkaitse vöönditele kehtestatud maksusoodustustest. Lõpetada maksuvabastuste ja maksusoodustuste andmine maa-maksust vabastamise või maamaksu vähendamise teel looduskaitsealuste ja muude loodus-keskkonnakaitselistelt aladelt või kompenseerida maksuvabastused riigieelarvest.</p> <p>Hüvitada maadele seatud piirangute tõttu omanike</p>	<p>Ei nõustu maamaksusoodustuse ja maamaksuvabastuse lõpetamisega kaitstavatel loodusobjektidel. Ei toeta uue kompenseerimismeetme väljatöötamist, tuleks juba toimivat süsteemi – tasandusfondi kaudu kompenseerimist omavalitsustele, õiglasemaks muuta. Tasandusfondist võiks looduskaitsealistest piirangutest tulenev kompensatsioon laekuda KOV-ile eraldi reana.</p>	<p>Jätkatakse läbirääkimisi.</p>

vähenenud tulud otse riigieelarvest erinevate toetusmeetmete arvel.

Eesti maismaa pindalast on 1.01.2016 seisuga kaetud kaitstavate loodusobjektidega 18,5% (802 959 ha). Lähima kolme aasta jooksul on Keskkonnaministeeriumil plaanis kaitse alla võtta täiendavalt ca 10 000 ha ja kaitse alt vabastada 1400 ha. Kaitsealade kogupindalast on 71% riigiomandis, 27% eraomandis, 1% avalik-õiguslikus omandis ja 1% munitsipaalomandis.

Iga-aastaselt jääb KOVidel looduskaitsealade maksusoodustuste tõttu saamata ca 3,1 mn eurot[1], millest 1,6 mln moodustavad maksuvabad sihtkaitsevööndi alad ning 1,5 mln 50% maksuvabastusega piiranguvööndi alad. Kõige suuremad „kaotajad“[2] on Tallinna linn (367 822), Kuusalu vald (175 969), Vihula vald (165 174) ja Suure-Jaani vald (120 917). Ca 80% KOVides on looduskaitsealadest tingitud maamaksu vähenemine üle 1000 euro.

Looduskaitsealadest tingitud maamaksu vähenemist KOVidele otseselt ei kompenseerita. Tasandusfond jaotamisel arvestatakse KOVi väiksema maamaksulaekumisega ning saamata jääva maamaksu tõttu on tasandusfond suurem[3]. Tasandusfondi mitte saava KOVi jaoks selline võimalus puudub.

Ettepanek on, et raha laekuks KOVile eraldi reana.

	<p>Eraldada vahendid riigi- ja jätkuvalt riigi omandis olevate maade ja riigi omandis olevate avalike veekogude ja nende kaldaalade hooldamiseks.</p> <p>Eraldada KOVidele vahendid riigi omandis ja jätkuvalt riigi omandis olevate kinnistute/maaüksuste koristamiseks hüljatud jäätmetest.</p>		
<p>3.</p>	<p>Tegu on heakorra küsimusega. Kohalike omavalitsustel on võimekus tegeleda hooldusega operatiivselt. Hetkel Keskkonnaministeeriumi valitsemisel olevate riigimaade ja riigi omandis olevate avalike veekogude ja nende kaldaalade hooldamise kulud ja Maa-ameti omandis olevate riigi omandis ja jätkuvalt riigi omandis olevate kinnistute/maaüksuste hooldamine ja jäätmetest koristamise kulud peaksid olema kaetud riigieelarvest. Hooldamine aitab ära hoida bioloogilise mitmekesisuse vähenemist ja tagab kaitstavatel aladel ohustatud liikide säilimise.</p>	<p>Keskkonnaministeerium on probleemist teadlik ning valmis arutama võimalusi probleemi lahendamiseks või leevendamiseks.</p>	<p>Ettepanek jääb endiselt ülesse. Jätkata tööd ja kaardistada probleeme. Probleemsetest, ohtlikest kinnistutest informeerida Maa-ametit.</p>
<p>4.</p>	<p>Rääkida läbi laekuvate keskkonnatasude jaotumine KOVide, KIKi ja riigieelarve vahel ning määrata kõigi keskkonnatasude liikide ja komponentide osas kindlad protsendid, kui suur osa laekunud tasudest peaks kompenseerima KOVile välismõjud ning võimaldama KOVidel seadusega ning seaduse alusel pandud keskkonnaülesannete täitmist</p> <p>Keskkonnatasud jagunevad KOVi, KIKi ja riigieelarve vahel. Kuid KOVi piiriäärse tegevuse korral saab keskkonnatasu ainult KOV, kelle territooriumil tegevus toimub aga naaber KOV, kellele ulatuvad kõik</p>	<p>Alates 01.01.2019 ei jaotata enam otse keskkonnatasusid KIK-ile, vaid see toimub vastavalt keskkonnatasude seaduse § 56 lg-le 1 läbi Keskkonnaministeeriumi eelarve ja sama sätte kohaselt eraldab Keskkonnaministeerium keskkonnaprogrammi elluviimiseks aastas summa, mille suurus vastab vähemalt eelmisel aastal vee erikasutusõiguse tasudest riigieelarvesse laekunud rahalisele mahule (ca 15 mln EUR). Mis alustel ja mis ulatuses jaotatakse KOVidele edaspidi keskkonnatasusid, hakatakse välja töötama pärast „Eesti keskkonnakasutuse välismõjude rahasse hindamise analüüsi“ valmimist ja koostöös Rahandusministeeriumi kohalike omavalitsuste finantsjuhtimise osakonnaga 2019.a II pooles.</p>	<p>Jätkata läbirääkimisi.</p>

	<p>välismõjud, ei saa midagi. Näiteks kaevandamine Harku karjääris. Keskkonnatasu peaks piiripealse tegevuse korral saama naaber KOV.</p>	<p>Nõustume põhimõttega, et KOVidele laekuva keskkonnatasu arvestamise alused tuleb vaadata üle ka sellest lähtuvalt, kas need katavad kõik mõjutatud KOVid ja kas KOVidele tuleks suunata ka osa saastetasudest. Põlevkivitööstuse piirkonna KOVide puhul on konkreetne näide juba olemas, kuidas alates 2020. aastast hakkab tasu laekuma ka põlevkivi töötlemise ja tuhajäätmete ladestamise KOVidele ning kaevandamisõiguse tasu jaotatakse juba praegu ka areaalipõhiselt.</p> <p>Lisaks, Keskkonnaministerium on hetkel valmistamas ette Keskkonnatasude seaduse, jäätmeseaduse ja nn sortimimääruse muutmise eelnõud, millega soovime antud valdkonnas üle vaadata ka KOV jäätmealased keskkonnatasude jaotumise põhimõtteid, mis motiveeriks KOVe panustama olmejäätmetmete ringlussevõtu sihtarvude saavutamisele. Eelnõude väljatöötamisel tugineme siinkohal ka Euroopa Komisjoni poolt Eestile saadetud varase hoiatamise raportis toodud ettepanekutele. Eelnõu väljatöötamise protsessi kaasatakse ka KOVid ja ootame eelnõu menetlemise ajal KOV tihedat koostööd.</p>	
5.	<p>Jätkata läbirääkimisi selleks, et luua KOV ülesannete täitmiseks ja arenguks vajalike maade eraomanikelt omandamise kulude kompensatsioonimehhanismid.</p> <p>Kaaluda riigivaraseaduse täiendamist sättega järgmises sõnastuses: „MRS § 31 lg 1 p 8 alusel riigi omandisse jäetud maa võõrandamisel laekunud tasust kantakse 35% kohaliku omavalitsuse üksusele planeerimis-seaduse §-s 131 märgitud kohustuse täitmiseks.</p> <p>Ettepanekus märgitud kompensatsioonimehhanism on vajalik kõigile linnadele ja valdadele omavalitsusüksuse ülesannete täitmiseks. Eelkõige planeerimisseaduse §</p>	<p>Riigieelarvelistel kaalutlustel ei toeta ettepanekut. Maareformi läbiviimise esmatähtsaks ülesandeks on olnud eraomandi taastamine. Maa tagastamisel õiguse andmisel on lähtutud nimetatud eesmärgist ja põhimõttelisi muudatusi ei ole tehtud, kuna vastasel juhul ei oleks tagatud isikute võrdne kohtlemine. 01.07.2018 jõustus kinnisaja avalikes huvides omandamise seadus, mis lihtsustab ka kohalikes huvides maa omandamist ja annab maa omandamise sh sundvõõrandamise otsustamise õiguse kohaliku omavalitsuse üksusele.</p>	<p>ELVL korrigeerib ja täpsustab ettepaneku 5 sõnastust.</p>

<p>131 kohaselt on sätestatud KOV kohustus tagada detailplaneeringukohased avalikuks kasutamiseks ette nähtud tee ja sellega seonduvate rajatiste, haljastuse, välisvalgustuse ning muude tehnorajatiste rajamine. Maareformi käigus riigi omandisse jäetavad maatükid paisatakse tsiviilkäibesse arvestamata KOV kohustusi seonduvalt avalikuks kasutuseks määratud maa tagamisega. Reformi läbiviimisel riigi poolt arvestamata jäetud KOV arenguvajadused on loonud olukorra, kus KOVil on vajalik omandada avalikuks kasutamiseks maad eraomanikelt. Mõistlik kompenseerimismehhanism on riigi poolt tulu saamise eesmärgil võõrandatavalt maalt laekunud rahast osa eraldada KOVidele.</p> <p>KAHOS jõustumine ei ole lahendanud KOV ülesannete täitmiseks ja arenguks vajalike maade eraomanikelt omandamise kulude kompenseerimist.</p>		
<p>Võõrandada KOVidele riigi maareservist tasuta maad, mis KOVide taotluste kohaselt on vajalikud arenguks, sh ettevõtluse ning tootmise ja liikluskeskkonna arendamiseks</p> <p>6. Riigi ja KOVide arendamiseks tuleb luua ka soodsat ruumilist ettevõtlus-, tootmis- ja liikluskeskkonda, sealhulgas soodustada tööstusparkide ja KOV siseste liiklussõlmede rajamist. See eeldab selleks sobivate maaüksuste olemasolu ja kui KOVil neid maaüksusi ei ole, siis taotlemist riigi maareservist. KOVide seisukohast on oluline, et käsitletud teemad võetakse arutusele ja riigi pädevad asutused esitaksid oma põhjendatud seisukohad ning pakuksid vajadusel toimivad lähendused probleemile. KOVid (nt Tallinn, Tartu, Kuressaare jt) on valmis arutelu käigus esitama täiendavaid selgitusi</p>	<p>Riigivaraseadus võimaldab anda kohalikule omavalitsuse üksusele tema seadusest tulenevate ülesannete täitmiseks tasuta maad. Samuti võimaldab kehtiv õigus kohalikule omavalitsusele anda maad alla hariliku väärtuse ettevõtluskeskkonna arendamiseks või elamumaaks. Tagamaks seda, et nii riigil kui ka kohalikul omavalitsusel oleks seadusest tulenevate ülesannete täitmiseks vajalik maa ja et seda ei võõrandataks eraomandisse, on ette nähtud riigivaraseaduses kinnisasja vajalikkuse väljaselgitamine. See tähendab, et kui riik kavandab maaüksuse müüki, siis on võimalus kohalikul omavalitsusel oma huvi kinnisasja vastu üles näidata. Kohaliku omavalitsuse huvi korral maaüksust ei võõrandata ja see antakse üle riigivaraseaduse alusel kas tasuta või alla hariliku väärtuse. Praktikas on kohalik omavalitsus vaid üksikutel juhtudel näidanud oma huvi ja siis on ka müügimenetlus peatatud.</p> <p>Riigivaraseaduse § 74-1 alusel kehtestatava määruse eelnõud</p>	<p>Jätkata läbirääkimisi.</p>

	<p>ja lahendamise ettepanekuid.</p> <p>Siiani ei ole vastu võetud õigusakti, mis võimaldaks KOV-idel võõrandada tasuta maad ettevõtluse ning tootmise ja liikluskeskkonna arendamiseks. Puudub § 741 lg (3) kohane Vabariigi Valitsuse määrus, mille alusel toiminguid teha.</p> <p>Muudel juhtudel riigivara tasuta võõrandamiseks pole määrust vaja. Jätaks selle siis ettevõtluskeskkonna puhul ka ära, sest selline bürokraatia ei soodusta kuidagi ettevõtluse arengut. Ettevõtluse valdkonnas tuleb, just vastupidi, teha otsuseid kiirendatud menetlusega, sest ettevõtjal pole aega oodata aastaid</p>	<p>valmistab ette MKM ning see eelnõu ei ole praegu täiendatud kujul asutuste kooskõlastusringile saadetud.</p>	
7.	<p>Arvestada CO2 kvootide müügitehingutest laekuvate vahendite suunamisel võimalustega linna heakorra tagamiseks.</p> <p>Ettepanek on kaaluda võimalusi tulevaste perioodide CO2 kvootide müügitehingutest laekuvaid vahendeid. Suunata suuremate linnade välisvalgustuse alaste kokkuhoiumeetmete rakendamiseks, sealhulgas amortiseerunud valgustite koos kande- ja liinielementide uuendamisega, mitmeastmelist juhtimist võimaldavate juhtimissüsteemide ja selleks sobivate valgustus-süsteemide soetamiseks; rakendada linnades jalgrataste laenutussüsteemide loomiseks, integreerimaks rongiliine, maaliine ja linnasisest ühistransporti.</p>	<p>Antud ettepaneku linna heakorra tagamise osa ühtib mõneti Kliimamuutustega kohanemise arengukava aastani 2030 valdkonna Maakasutus ja planeerimine meetme "Üleujutusriskide maandamine ning rohealade ja linnahaljastu arendamine kliimariskide maandamiseks". Kliimamuutustega kohanemise arengukava rahastamise ettepaneku CO2 kvootide müügist oleme esitanud. Ettepaneku teine pool on seotud kliimamuutuste leevendamisega, selleks oleme teinud ettepaneku uuel perioodil suunata osa kvooditulust innovatiivsete projektide tarbeks. ELVL ettepanek on hea ja kindlasti vajalik. Soovitame ka kaaluda sellistele projektidele rahastuse leidmist teistest vahenditest nagu näiteks LIFE programmist. Rõhutame, et CO2 kvoodimüügi rahad on tekkepõhised ja kvoodihinna kõikumiste tõttu raskesti prognoositavad, millest tulenevalt ei ole võimalik 100% kindlusega raha olemasoluga arvestada.</p>	<p>Ettepanek võetakse arvesse kavade koostamisel, esitada ettepanekuid vastavalt arengukavadele ja tegevussuundadele, mis käsitlevad nii ühistransporti kui ka muid konkreetseid rakendusi. ELVL-il korrigeerida ettepaneku sõnastust asendades sõna „linna“ sõnadega „omavalitsuse taristu“ arendamiseks.</p>
8.	<p>Tunnistada kehtetuks MaaRS § 25 lõige 4 või vähendada KOV kohustust tasuda munitsipaalomandisse antud maa võõrandamisel riigieelarvesse</p>	<p>Praegu ei ole kavandamisel viidatud õigusnormide muutmist.</p>	<p>Jätkata läbirääkimisi.</p>

65% maa turuväärtusest.

Tunnistada MaaRS § 25 lõige 4 kehtetuks või muuta MaaRS § 25 lõiget 4 ja sõnastada see järgmiselt:

„(4) Munitsipaalomandisse antud maa, välja arvatud käesoleva seaduse § 28 lõike 1 punktides 1, 9 ja 11 nimetatud maa, võõrandamise korral tekib 10 aasta jooksul pärast maa munitsipaalomandisse andmist kohalikul omavalitsusel kohustus maksta riigile hüvitist, välja arvatud juhul, kui maa võõrandatakse tasuta riigile. Hüvitise suurus on 65% laekuvast rahast, maa tasuta või alla hariliku väärtuse võõrandamisel maa harilikust väärtusest võõrandamise ajal. Maa võõrandamise korral võib laekuvast rahast või maa harilikust väärtusest maha arvata maa parendamiseks, sealhulgas detailplaneeringu koostamiseks, kohaliku omavalitsuse üksuse tehtud põhjendatud kulud. Hüvitis tuleb riigi tuludesse kanda kinnisasja võõrandamise korral viie aasta jooksul tehingu päevast arvates.”

Kohaliku omavalitsuse kohustus tasuda munitsipaalomandisse antud maa võõrandamise, kasutusvaldusse andmise või hoonestusõigusega koormamise korral riigile hüvitist 65% maa harilikust väärtusest, on ebaõiglaselt koormav ega arvesta ettevõtluse arengu tagamise vajadusega.

KOVide maksustamine munitsipaalomandisse antud maa kasutusvalduse või hoonestusõigusega koormamise korral piirab oluliselt KOV võimalusi kohaliku elu ja ettevõtluse arendamiseks ega motiveeri efektiivsema maakasutuse eelduste loomiseks.

	<p>Kehtestada võrdsed tingimused vooluveekogude ja maaparandussüsteemide korrastamise ja hooldamise finantseerimiseks tiheasustusaladel.</p> <p>Omavalitsuste piire ületavate vooluveekogude hoolduseks puudub terviklik finantseerimislahendus. Vooluveekogude seisundi parendamiseks on võimalik toetust taotleda Keskkonnainvesteeringute Keskusest.</p> <p>9. Maaparandusseaduse mõistes maaparandussüsteeme linna territooriumil ei ole. Linnade territooriumitel asuvad kraavid on rajatised, millede hoolduseks maaparandussüsteemide hoolduseks mõeldud toetused ei laiene.</p> <p>Linna territooriumil on vajalik liigvee ärajuhtimine merre, mis on ainuvõimalik maaparandussüsteeme kasutades. Seetõttu peab linn õigeks linna territooriumil maaparandussüsteemide kasutamist ning nende hoolduseks ja korrastamiseks samade finantseerimislahenduste kehtestamist.</p>	<p>Linnaterritooriumilt liigvee ärajuhtimiseks kasutatavad kraavid on menetluses oleva ÜVVKS eelnõu kohaselt võimalik arvata ÜVVK koosseisu KOV poolt koostatava ÜVK arendamise kavaga. Sel juhul toimub nende finantseerimine ja hooldamine täpselt samasuguse rahastamise skeemi alusel nagu see on joogivee ja reovee korral. Teisisõnu, sademevee eesvooluks olevate kraavide hoolduseks vajamineva kulu saab lülitada veeteenuse hinda ja selle eest tasuvad kõik vee-ettevõtte kliendid solidaarselt. Lisaks näeb eelnõu KOV-ile ette võimaluse koostada ka eraldi sademevee maksustamise metoodika, kuid seaduseelnõu koostajate hinnangul ei ole selle rakendamine igal poolt mõistlik, kuna tooks kaasa suure halduskoormuse kasvu, kuid vee-ettevõtja klientide hinnaerinevused oleksid marginaalsed. KOV soovil on aga sademevee jaoks eraldi maksustamismetoodika rakendamine samuti lubatud.</p> <p>Lisaks on KOV-il võimalik eelnõu kohaselt koostada eraldi sademevee majandamise kava, kus tuleks reguleerida nende sademeveesüsteemide hooldamise põhimõtted, mis ÜVVK hulka ei kuulu ning millele ÜVVKS ei kohaldu. Selliste kraavide korrashoiu alused on jäetud KOV enda otsustada, näiteks võib lähtuda heakorra põhimõtetest ja eelarvest.</p> <p>Keskkonnaministeerium on ette valmistamas ka keskkonnaministri määruse nr 59 „Toetuse andmise tingimused meetmes „Veemajandus-taristu arendamine“ avatud taotlemise korral“ muutmist, et edaspidi mh toetada ühisveevärgi ja kanalisatsiooni arendamise projektide raames ka sademeveesüsteemide ehitamist. Määruse muudatus on kavas teha veel sel aastal.</p>	<p>Jätkata läbirääkimisi ÜVVK seadusest tulenevate alamaktide osas.</p>
10.	<p>ÜVK seaduse muutmise õiguste ja kohustuste täpsustamiseks sademeveesüsteemide korrastamiseks ja sademevee teenuse tasu aluste kehtestamiseks.</p>	<p>Nii kehtiva kui ka menetluses oleva ÜVVKS eelnõu kohaselt on sademevee süsteemide korrashoiuks ette nähtud veeteenuse hinnas eraldi kululiik, mille saab lülitada sademevee teenuse hinda. Seega õiguslikud alused sademevee maksustamiseks on</p>	<p>Kokkulepe, lugeda ettepanek lõpetatuks.</p>

	<p>Käesoleval hetkel ei ole üheselt määratud sademevee-süsteemide (kraavide, truurpide) ning liigniiskete alade hoolduse korraldamine, vajades õiguslikult reguleerimist ning lisaks ka sademeveerajatiste hoolduseks vahendite eraldamise küsimuse lahendamist. Riiklikul tasandil ei ole välja töötatud sademevee teenuse tasu arvestuse korda.</p>	<p>olemas. Eelnõuga on vaid täpsustatud, et sademevee-süsteemide hulka kuuluvad ka kraavid, mis on sademevee ärajuhtimiseks vajalikud ja ÜVVVK arendamise kavaga ÜVVVK hulka määratud. Lisaks on ÜVVKS eelnõus reguleeritud ka selliste sademevee süsteemide hooldus, mis ÜVVKS hulka ei kuulu. Nende hooldamiseks tuleb KOV il koostada eraldi sademevee majandamise kava, mille rakendamise aluste väljatöötamine on jäetud KOV pädevusse. Näiteks on võimalik neid rahastada üldisest heakorra kuludest, kuna sisaldavad endas eelkõige tegevusi nagu muru niitmine ja kraavide prahist puhastamine.</p>	
11.	<p>Asendada metsaseaduse § 4 lõige 2 punktis 4 mõiste detailplaneering mõistega planeering. Alternatiivne lahendus on lisada metsaseaduse § 4 lõikele 2 punkt 6 järgmises sõnastuses: tiheasutusosalal maatüki või kinnisasja suhtes, kus üldplaneeringu kohaselt on kavandatud metsa majandamisest erinev maakasutus.</p> <p>Kehtiv metsaseaduse redaktsioon võimaldab maaomanikul teostada lageraiet aladel, kus üldplaneeringu kohaselt tuleb kõrghaljastus säilitada. Planeeringu kehtestamise näol on tegemist ühiskondlikku kokkuleppega, millega määratletakse elanikkonna elu- töö- ja puhkekeskkonna arengu põhimõtted ja suundumused pikemaks perioodiks (üldplaneering) ning lähiaastate ehitustegevuse alused lühemaks perioodiks (detailplaneering). Metsaseaduse § 4 lõige 2 punkt 4 sätestab, et metsaseadust ei kohaldata maatüki või kinnisasja suhtes, kus projekteerimistingimuste või detailplaneeringu kohaselt on kavandatud metsa majandamisest erinev maakasutus. Seega arvestab kehtiv metsaseadus omavalitsuse ruumilise arenguvisioniga ainult lühikeses ehitustegevuse alustega piirduvas perspektiivis,</p>	<p>Paragrahv 24 lõige 2 punkt 4 ei ole alates 2018. aasta 1. juulist kehtiv, seega ei saa seal sõnastust muuta.</p> <p>Põhjenduses on toodud, et lageraiega metsa majandamisel ei uuendata metsa. Metsaseadus kohustab metsaomanikku lageraie järgselt ette võtma tegevusi, et mets uueneks ettenähtud aja jooksul, mistõttu on metsa uuendamata jätmisel tegemist seaduse mittetäitmisega. Metsamaa kõlviku muutmiseks on vaja läbi viia raadamine (metsaseaduse § 32), mille aluseks on kas planeering või muu õigusaktidest tulenev dokument. Seega ei anna lageraie õigust maa sihtotstarbe muutmiseks ning Maa-Amet on selliseid metsamaa muutmiskatseid maakorralduse käigus korduvalt ka tagasi lükanud.</p> <p>Täiendamine punktiga 6 ei ole otstarbekas, kuna üldplaneeringuga saab kohalik omavalitsus juba praegu metsa majandamisele piiranguid seada ning metsateatiste menetlemisel peab nendega arvestama. Probleemiks on senini olnud ebamääraselt sõnastatud piirangud, millega ei ole võimalik arvestada metsateatise menetlemisel.</p> <p>Planeeringuga piiranguid seades on kohalikel omavalitsustel vaja arvestada, et piirangute seadmine võib kaasa tuua kompensatsioonikohustuse. Lisaks sätestab metsaseaduse §</p>	<p>Osapoolte seisukohad on võetud teadmiseks.</p>

	<p>s.o detailplaneeringu perspektiivis. Metsa majandamise mõjud (nt lageraie) on aga eelkõige elukeskkonnale pigem pikemaajalise ning ruumi arengu seisukohast põhimõttelise mõjuga, iseäranis olukorras, kus metsa majandamine piirneb üksnes lageraiega ning sellele ei järgne metsa uuendamist. Eelnevale tuginedes on igati põhjendatud, et vähemalt tiheasustusosalal tuleb kehtiva üldplaneeringuga arvestada vähemalt samavõrd kui metsaseadusega. Kui üldplaneering näeb ette hoonetataval alal väärtusliku kõrghaljastuse säilitamise ei ole aktsepteeritav olukord, kus metsaseadusele tuginedes metsamajandamise sildi all raiutakse ala esmalt lagedaks ning seejärel alustatakse hoonestuse kavandamisega.</p> <p>Muudatuse tulemusena kasvab vähesel määral omavalitsuste töökoormus raielubade kooskõlastamisel ning samavõrra väheneb riigi Keskkonnaameti koormus.</p>	<p>23', et planeeringuga asula või elamu kaitseks uuendusraietele piiranguid seades on vajalik kokkulepe maaomanikuga.</p>	
<p>12.</p>	<p>Muuta keskkonnaministri 11.08.2017 määruse nr 28 „Metsateatise esitatavate andmete loetelu ning metsateatise esitamise, menetlemise ja registreerimise kord ning tähtajad" § 2 lõiget 5 ja sõnastada see järgmiselt: „Kui raie on kavandatud tiheasustusosalal, saadab Keskkonnaamet metsateatise kooskõlastamiseks kohalikule omavalitsusele, kelle territooriumil raie on kavandatud.</p> <p>Kooskõlastamise tähtaeg ei tohi olla lühem kui viis tööpäeva."</p> <p>Muudatuse eesmärk on võimaldada maksimaalselt säilitada väärtuslikku kõrghaljastust ja vältida metsaseaduse eesmärgi ja mõttega vastuolus olevat lageraie. Alusetu lageraie tekitab keskkonnale pöördumatu kahju, mille kompenseerimine võib osutuda võimatuks või väga</p>	<p>Kohalikul omavalitsusel on õigus metsa majandamisele seada piiranguid planeeringute alusel, millega peab metsateatise menetlemisel arvestama. Samuti tuleb piirangute seadmisel arvestada kompensatsioonikohustusega omanikele. Seega ei ole kohaliku omavalitsuse poolt piirangute seadmine metsateatise menetlemisel/metsateatise kooskõlastamata jätmine õiguslikult korrektne ega ka põhjendatud kui piiranguid planeeringuga seatud ei ole. Metsateatise kooskõlastamise eest vastutab Keskkonnaamet, kes ei saa ka otsuse vaidlustamisel põhjendamata otsuse eest vastutada.</p> <p>Lahenduseks on kohalike omavalitsuste üldplaneeringute korrastamine, et kohalikud omavalitsused koostöös elanikega seaksid vajalikud piirangud. Lisaks on kohalikel omavalitsustel võimalik väärtuslikke alasid ka kohaliku kaitse</p>	<p>Kokkulepe, lugeda ettepanek lõpetatuks.</p>

	<p>aeganõudvaks. KOV saaks metsateatise kooskõlastamise käigus kontrollida kavandatud raie kooskõla kõikide KOV tasandil menetluses olevate ja vastuvõetud strateegiliste dokumentidega</p>	<p>alla võtta vastavalt looduskaitseadusele.</p>	
<p>13.</p>	<p>Teeme ettepaneku täiendada jäätmeseadust § 65 lõikega 2, muutes järgnevat numeratsiooni, järgmiselt:</p> <p>„(2) Jäätmeveo võib korraldada selliselt, et jäätmeid vedava ettevõtja ainsaks kliendiks ja temale tasu maksjaks on kohaliku omavalitsuse üksus või selle üksuse volitatud mittetulundusühing. Sellisel juhul lasub jäätmevaldajate üle arvestuse pidamise ning nendega arveldamise kohustus kohaliku omavalitsuse üksusel või selle üksuse volitatud mittetulundusühingul.“</p> <p>Muuta kehtiva jäätmeseaduse §-i 66 ja luua võimaus omavalitsuskeskse jäätmeveosüsteemi rakendamiseks.</p> <p>Omavalitsuskeskse jäätmeveomudeli abil on omavalitsustel võimalik kõige paremini täita jäätmealaseid strateegilisi eesmärke ning saavutada jäätmete ringlussevõttule seatud sihtarvud. Selleks, et tagada Euroopa Liidus olmejäätmete ringlussevõttule seatud sihtarvude täitmine (2025. aastaks vähemalt 60% ja 2030. aastaks vähemalt 65% ulatuses) tuleb omavalitsustele luua võimalus jäätmeveo korraldamiseks omavalitsuse keskselt läbi selleks loodud asutuse ning anda õigus jäätmevaldajatega arveldamiseks ja jäätmevoogude suunamiseks. Vaid eraettevõtetal põhinev jäätmeveosüsteem ei taga Euroopa Liidus jäätmete taaskasutamisele ja ringlussevõttule seatud sihtarvude täitmist. See saab olla vaid riigi ning KOV kohustus. Jäätmeseaduses tuleb sõnastada selge alus, et KOVid võivad küsida korralda-</p>	<p>2017. aastal riigihangete seaduse muutmise eelnõu menetlemisel Riigikogus esitas Konkurentsiamet omapoolsed seisukohad jäätmeseaduses toodud korraldus jäätmeveo muutmise osas ja sisetehingute osas. Toona antud seisukoht oli, et kuna viimastel aastatel, sh pärast Riigikohtu põhi-seaduslikkuse järelevalve kohtukolleegiumi 06.01.2015 otsust asjas nr 3-4-1-34-14 ei ole toimunud jäätmevaldkonnas sisulisi muutusi, mis õigustaksid JäätS § 66 lg 11 taaskehtestamist, samuti ei ole arvamuse esitajad (KOV) suutnud ära põhjendada, millises olukorras JäätS § 66 lg 11 rakendamine vajalik oleks, ega selgitanud, kuidas muudatusettepanek tagaks Euroopa Liidus jäätmete taaskasutamisele ja ringlussevõttule seatud sihtarvude täitmist.</p> <p>Pikemalt saab Konkurentsiamet seisukohta lugeda: https://www.konkurentsiamet.ee/public/2017_05_22_Konkurentsiameti_ettepanek_sisetehingute_piirangu_sailitamiseks_jaatmevaldkonnas.pdf</p> <p>Hetkel toetab Keskkonnaministerium Konkurentsiameti seisukohta. Keskkonnaministerium on valmistamas ette jäätmeseaduse ja nn sortimismääruse muutmise eelnõud, millega soovime antud valdkonnas üle vaadata ka KOV jäätmealased hankemenetluse protsessid, et oleks selgemini sätestatud olmejäätmete ringlussevõtu sihtarvude saavutamiseks vajalikud tegevused. Eelnõu väljatöötamise raames kaasatakse ka KOV-d. Omalpoolt ootame eelnõu</p>	<p>ELVL-i kaasatakse eelnõude väljatöötamisse.</p>

	<p>tud jäätmeveo teenuse osutamise eest tasu ning kehtetatud hinnakiri allub Konkurentsiameti kontrollile. Jäätmevedajad leitakse ning jäätmekäitluskohad määratakse riigihangetega.</p> <p>Võttes arvesse eri lahenduste positiivseid ja negatiivseid aspekte on omavalitsuskeskne jäätmeveomudel jäätmeveo korraldamiseks sobivaim lahendus. Tallinna linn alustas selle rakendamisega 2012. a, kuid alates 2015. a jaanuarist ei ole selle rakendamine lubatud. Mittelubamine viidi seadusesse sisse subjektiivselt, mitte objektiivsetel kaalutlustel.</p> <p>Üldseadus on KOKS ja KOVid peavad oluliseks selle järgimist. Ka EL õigussüsteem ei eelda kitsenduste rakendamist KOV autonoomia vähendamiseks.</p> <p>Euroopa Liidu liikmesriikide kogemused näitavad, et jäätmehierarhia põhimõtete rakendamine, sh jäätmetekke vältimise ja taaskasutamise ülesannet täitva jäätmekäitlussüsteemi rajamine sõltub otseselt omavalitsuste panusest ja võimest kohalikul tasandil jäätmehooldust korraldada. Ettepanekuga on võimalik ja vajalik arvestada keskkonnaseadustiku eriosa jäätmeseaduse eelnõu menetlemise käigus.</p>	<p>menetlemise ajal KOV tihedat koostööd ning sisulisi ettepanekuid ka Konkurentsiameti seiskohas väljatoodule</p>	
<p>14.</p>	<p>Lubada korraldatud jäätmeveole kohaldada riigihangete seaduse kohast sisetehingute regulatsiooni ning vastavalt tunnistada kehtetuks ja jätta välja sisetehingut keelavad sätted jäätmeseaduse § 1 lõikest 5.</p> <p>Omavalitsustel peab olema võimalus valida sobivaim viis jäätmeveo korraldamiseks. Nii Euroopa Liidus kui ka maailmas on nii veemajanduses kui ka jäätmemajan-</p>	<p>Vt vastus ettepanekule 13</p>	<p>ELVL-i kaasatakse eelnõude väljatöötamisse.</p>

	<p>duses trend selline, et parema ja stabiilselt tulemuslikumaks muutuva teenuse tagab KOV-kesksetele lahendustele, sealhulgas in-house lahendustele tagasipöördumine.</p>		
<p>15.</p>	<p>Muuta jäätmeseaduse § 77 lõiget 2 ja sõnastada see järgmiselt: „Jäätmeloa taotluse koopia esitab loa andja pärast taotluse nõuetele vastavuse kindlakstegemist kooskõlastamiseks taotleja tegevuskohajärgsele linna- või vallavalitsusele või, kui taotlejal puudub püsiv tegevuskoht, siis taotleja asukohajärgsele linna- või vallavalitsusele. Linna- või vallavalitsuse kooskõlastus või kooskõlastamata jätmine on loa andjale siduv.“</p> <p>Muudatusega asendatakse jäätmeseaduse § 77 lõikes 2 mõisted „arvamuse saamiseks“ mõistega „kooskõlastamiseks“. Muudatuse eesmärk on vältida riigi Keskkonnaameti poolt jäätmelubade väljastamist ilma kohaliku omavalitsuse kooskõlastuseta. Praeguse sätte sõnastuse kohaselt küsib Keskkonnaamet linna- või vallavalitsuse arvamust jäätmeloa taotluse kohta, kuid riigi Keskkonnaametil puudub kohustus arvestada linna- või vallavalitsuse arvamusega jäätmeloa väljastamisel.</p>	<p>Keskkonnaministeerium valmistab ette keskkonnaseadustiku üldosa seaduse (KeÜS) ja teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu, mille kohaselt muudetakse KeÜS, veeseadust, atmosfääriõhukaitse seadust, maapõueseadust, jäätmeseadust, tööstusheite seadust, keskkonnatasude seadust, keskkonnavastutuse seadust, riigilõivuseadust ja kiirgusseadust ulatuses, mis on vajalik keskkonnanõu regulatsiooni rakendajasõbralikkuse parendamiseks. Eelnõu ühtlustab keskkonnanõu menetluslike norme ja tagab läbiva süsteemaatilisuse keskkonnaõiguses. Lisaks sätestatakse haldusmenetluse seaduse ja KeÜS seaduse kohaldamise erisused keskkonnalubade menetlemisel. Kuna keskkonnanõu menetluse (loa taotlemise, andmise, muutmise, peatamise, kehtetuks tunnistamise ja avalikustamise) põhinõuded on sätestatud KeÜSis, ei korrata neid enam jäätmeseaduses. KeÜS § 43 sätestab kohaliku omavalitsuse üksuse arvamuse keskkonnanõu menetluses. § 43 kohasel keskkonnanõu andja edastab keskkonnanõu taotluse viivitamata pärast selle nõuetele vastavuse kindlakstegemist kavandatava tegevuse asukoha järgsele kohaliku omavalitsuse üksusele temalt arvamuse saamiseks. Kohaliku omavalitsuse üksus esitab kirjaliku arvamuse keskkonnanõu taotluse kohta ühe kuu jooksul taotluse saamisest arvates. Arvamuse esitamine ei piira kohaliku omavalitsuse üksuse õigust esitada edasise menetluse käigus täiendavaid seisukohti. Lisaks KeÜS-s sätestatud KOV arvamusele, sätestab KeÜS § 52 kümme punkti, mis juhtudel loa andja saab keskkonnanõu admisest keelduda. Jäätmeseaduse muutmist puudutav eelnõu osa lisab täiendavalt juurde, et loa andja keeldub jäätmeloa andmisest, kui taotleja tegevus ei vasta strateegiliste arengukavadega kehtestatud nõuetele. Seega, kui KOV esitab loa andjale põhjendatud</p>	<p>ELVL-i kaasatakse eelnõude väljatöötamisse.</p>

		asjaolud, mis on toodud KeÜS §-s 52 või mis osas ei vasta isiku tegevus arengukavades toodud nõuetele, saab loa andja nendele tuginedes keelduda keskkonnaloa andmisest.	
16.	<p>Muuta jäätmeseaduse § 79 ja sõnastada see järgmiselt: „Käesoleva seaduse § 77 lõikes 2 nimetatud valla- või linnavalitsus kooskõlastab või jätab jäätmeloa taotluse kooskõlastamata kümne tööpäeva jooksul selle saamisest arvates.”</p> <p>Muudatus on seotud eelmises punktis nimetatud ettepanekuga muuta jäätmeseaduse § 77 lõiget 2.</p>	Vt vastust ettepanekule 15	ELVL-i kaasatakse eelnõude väljatöötamisse.
17.	<p>Tegeleda puhastamise ning kohtkäitluse temaatikaga ning leida vee-ettevõtjatele, kohalikele omavalitsustele ja keskkonnainspeksioonile sobivaim lahendus</p> <p>Korra aastas omavalitsusele aruande esitamine ei ole vee-ettevõtte jaoks info, millega midagi peale oleks hakata, kuna selle põhjal ei ole võimalik tuvastada negatiivset mõju puhasti tööle. Ettepanek tagasiside andmise võimekuse loomise hõlbustamise kohta</p> <p>Teiseks on vajalik reovee vedajate registrit, KOV tunnustust või mõnda muud lahendust puhastamisteenuse kontrollimiseks.</p>		Teemaga tegeletakse ELVL valdkondlikus töörühmas, kaasates Keskkonnaministeeriumi ja vee-ettevõtjad. Keskkonna- ja maaküsimuste töörühma liikmed esitavad 36. ja 37. nädala jooksul ELVL-ile ettepanekud probleemi lahendamiseks, et järgmisel töörühma kohtumisel, septembri teises pooles, aruteluga jätkata.

VI KULTUURI- JA SPORDI VALDKOND

Jrk nr	Eesti Linnade ja Valdade Liidu ettepanek ja põhjendus	Valitsuskomisjoni seisukoht	Kokkulepe
1.	<p>Suurendada vahendeid ujumise algõpetuse läbiviimise kulude katmiseks.</p> <p>Vaadata üle toetuse eraldamise põhimõtted, nt arvestades KOVide transpordikulude kasvu. Samuti peaks olema arvestatud rohkem vahendeid hajaasustuse piirkondadele ning arvestades kaugust ujumisvõimalustele.</p>	<p>Riik eraldas 2018. aastal 1,2 mln eurot ujumise algõpetuse programmi elluviimiseks ja täiendamiseks (24 tunni asemel 40 tundi, uus meetodika jne). Raha laekub KOV eelarvetesse läbi tulumaksu ja tasandusfondi. Omavalitsuste panuseks on arvestatud ca 700 000 eurot. Toetussummade arvutamisel on juba arvestatud piirkondade ääremaalisust. Toetussummade arvutused on tehtud põhjalikult, arvestades hajaasustust, treenerite tasusid, basseini renti. Toetuse eraldamiseks arvestatakse ujulate kaugust ja ka transpordikulu. Kuna toetus suurenes enam kui viiekordselt, ei ole hetkel võimalust toetusmahtu suurendada.</p>	<p>Jätkatakse toetust samal tasemel, arendada seire teostamise ja ajakohasuse võimalusi.</p>
2.	<p>Tagada riigipoolne järjepidev tegevustoetus KOVidele laulu- ja tantsupeotraditsiooni säilimise ja jätkusuutlikkuse osas.</p> <p>Rahvatantsurühmade, kooride ja rahvamuusikakollektiivide ning orkestrite rahastamismudeli analüüsi tulemuste põhjal koostöömudeli väljatöötamine kvalifitseeritud juhendajate tasustamise toetamiseks.</p> <p>Lahendamist vajab laulu- ja tantsupeo protsessi korraldavate regionaalsete koordinaatorite töötaas ja -korralduslikud küsimused.</p> <p>Eraldada täiendavad vahendid KOVidele rahvarõivaste soetamise toetuseks.</p> <p>Laulu- ja tantsupeo protsessis osalevate</p>	<p>Riigi ülesanne on tagada vaimse kultuuripärandi väärtustamine, hoidmine ja arendamine, nagu ka laulu- ja tantsupeotraditsiooni jätkusuutlikkus. Riigi mõistes see tähendab laulu- ja tantsupidude korralduste jätkusuutlikkust. Sellega riik ka regulaarselt tegeleb. Riik toetab üleriigiliste pidude korraldust ja toetab korraldavat organisatsiooni Eesti Laulu- ja Tantsupeo Sihtasutust. Lisaks saab riigilt tegevustoetust Eesti Kooriühing ning Eesti Rahvatantsu ja Rahvamuusika Seltsi. Kollektiivi juhtide tasemete tõstmiseks on mentorprogramm. Kollektiivide toetusprogrammi maht tõusis 2019. aastal 840 000 euro pealt 1 mln euron (toetatavate kollektiivide arve 1900-2000). KOV tasandil koori- ja tantsujuhtide olemasolu saaksid KOVid kindlustada vähemalt laste ja noorte kollektiivide osas huvitegevuse ja huvihariduse toetusprogrammi kaudu (14,25 mln eurot aastas).</p> <p>Rahvarõivaste osas on toetusprogramm „Eesti Rahvarõivas“, mis ei anna küll toetusi rahvarõivaste soetamiseks, kuid teeb tööd kihelkondlike rahvarõivaste kandmise ja valmistamise teavitustööga, tuues s.h välja ka nende kihelkondade rahvarõivaid</p>	<p>Kollektiivide toetusprogrammi maht tõusis 840 tuhande euro pealt 1 mln euron. Muus osas jätkatakse seniste kokkulepete täitmist ja rahastamismudeli välja töötamist.</p>

	<p>kollektiivide tegevustoetusprogramm on hooajapõhine ning toetuse suurus on madal ning igal hooajal lähtub riigieelarve eraldisest. Tegevustoetusprogramm ei taga KOV tasandil kõikjal koori- ja tantsujuhtide olemasolu, mis seab ohtu kollektiivide järelkasvu ja laulu- ja tantsupeo traditsiooni jätkumise.</p>	<p>Kultuuriministeeriumi toetusel on Eesti Rahvatantsu ja Rahvamuusika Selts viimas läbi rahvatantsurühmade ja rahvamuusikakollektiivide ning kooride ja orkestrite rahastamismudeli analüüsi, mis võiks anda sisendi, kuidas senist korraldust muuta. Uuringu tulemused selguvad 2019.a mai alguses. 2019.a sügisel planeeritakse läbi viia foorum, mille käigus peaks tekkima ettepanekud ja lahendused, et milline peaks olema kollektiivide rahastamis- ja toimimismudel. Seejärel tuleb 2020.a alguses analüüsida esitatud ettepanekuid ja esitada vastavad ettepanekud riigieelarve strateegiasse 2021-2024.</p>	
<p>3.</p>	<p>Kahekordistada vahendeid rahvaraamatukogude teavikute soetamiseks ja raamatukogude infosüsteemi arendamiseks, samuti toetuse eraldamist teavikute transpordiks.</p> <p>Eraldised rahvaraamatukogudele on jäänud samasse suurusjärku eelmiste aastate tasemega, samas kui teavikute hinnad on märkimisväärselt tõusnud ning suurenenud on ka elanike ootused uute raamatukogu poolt pakutavate lisateenuste järele. Tänaised eraldised ei ole piisavad valdkonna jätkusuutlikuks rahastamiseks.</p> <p>Rahvaraamatukogudele riigieelarvest finantseeritavate kulude jaotamise kord: https://www.riigiteataja.ee/akt/113012015030</p> <p>Transpordikulud teavikute transpordiks on senini olnud KOVdele katmata.</p>	<p>Ettepanek on oluline. Transpordikulused pole siiani kaetud, kuid uue rahvaraamatukogu seaduse väljatöötamiskavatsuse ja seaduse eelnõu koostamisel otsitakse kindlasti ka probleemile lahendusi. KOV-delt on küsitud ka ettepanekuid ja tähelepanekuid tänase raamatukogude süsteemi kohta, et seda kasutada sisendina rahvaraamatukogude seaduse muutmiseks. Teavikute hinnad on järjepidevalt tõusnud ja KUM eelarve teavikute toetuseks samuti, kuid tõepoolest see ei kata hinnatõusu, vaid on toetatud laste- ja noortekirjanduse täiendavat soetust. Teavikute toetus on küll eelnevatel aastatel tõusnud, kuid KUM plaanib rahastust suuremas mahus suurendada üleeestilise e-raamatute kättesaadavuse parandamiseks kui elaanutuse keskkond valmib. Kui raamatukogusüsteemi arenduseks on lõplik otsus tehtud (koostöös haridus- ja teadusministeeriumi ning majandus- ja kommunikatsiooniministeeriumiga), taotletakse ka süsteemiarenduseks suuremat toetust. Hetkel on kolm raamatukogusüsteemi, mis ei vasta kasutaja ootustele ja vajadustele. Analüüs tehtud ja detailanalüüs algatamisel.</p>	<p>Toetus jääb 2019. a tasemele (1,9 mln aastas). Lisavõimaluste ilmnemisel toetame eelarve suurendamist laste- ja noortekirjanduse soetamiseks.</p>
<p>4.</p>	<p>Eraldada vahendeid KOV omanduses olevate kuid sisuliselt üleriigiliste kultuuri- ja spordiobjektide arendamiseks (nt Tallinna Lauluväljak, Tallinna Linnateater). Nt UNESCO inimkonna suulise ja</p>	<p>Riik juba panustab järgmistesse olulistesse üleriiklikesse objektidesse:</p> <ul style="list-style-type: none"> • alates 2017. aastast Kalevi keskstaadioni 	<p>Otsitakse edasi sobivaid lahendusi üleriiklike objektide rahastamiseks. KOV investeeringute osas jätkatakse</p>

	<p>vaimse pärandi meistriteoste nimekirja kuuluva laulupidude traditsiooni alalhoidja - laulukaare all, kohtub laulurahvas üle Eesti.</p> <p>Arvestades objektide riiklikku tähtsust on vajalik riigipoolne suurem toetus, et tagada nimetatud objektide areng. Investeeringute tegemisel antud objektidesse on vajalik lisada linnapoolsele panusele teatud protsent riigieelarvest eraldatavaid vahendeid.</p> <p>Investeeringute tegemisel antud objektidesse on vajalik lisada linnapoolsele panusele teatud protsent riigieelarvest eraldatavaid vahendeid.</p>	<p>rekonstrueerimisse;</p> <ul style="list-style-type: none"> • 2018. ja 2019. a 520 tuhande euroga Tallinna Lauluväljaku kaare rekonstrueerimisse; • alates 2018. aastast Tallinna Linnateatri teatrikompleksi arendamisse kokku 9,6 mln euroga; • alates 2018. a Rääma sõudebaasi renoveerimisse kokku 1 mln euroga; • alates 2018 Kääriku spordikeskuse väljaehitamiseks kokku 12 mln euroga. • 2019.a Hiiumaa Spordikeskuse ehitamist 2,9 mln euroga 	<p>sõlmitud kokkulepete täitmist.</p> <p>Kultuuriministeeriumi eriarvamus: ministeerium on jätkuvalt seisukohal, et Tallinna Loomaaed peaks olema käsitletav kui kesk-konnaharidust pakkuv objekt, mitte kui kultuuriobjekt.</p>
<p>5.</p>	<p>Eraldada toetust munitsipaaletendusasutustele Tallinna Linnateater ja Tallinna Filharmoonia Etendusasutuse seadusest tulenevate ülesannete täitmiseks võrdsetel põhimõtetel teiste toetust saavate riigi- ja munitsipaaletendusasutustega.</p> <p>Tallinna Linnateatril on väga suur kultuuripoliitiline roll, mistõttu tuleb teatril riigipoolse tegevustoetuse eraldamisel arvestada etenduskunstide valdkonnas tegutsevatele riigi sihtasutustele ettenähtud toetuse kasvuga, mis on seotud valitsemisala üldise palgatõusuga, ning suurendada proportsionaalselt ka Tallinna Linnateatri tegevustoetust.</p> <p>Tallinna Filharmoonia haldab Mustpeade Maja ja korraldab muusikateatrite festivali Birgitta.</p>	<p>Kultuuriministeerium on Tallinna Linnale kui Tallinna Linnateatri omanikule teinud 2018. aastal ettepaneku asutada ühine sihtasutus, mille raames kehtiksid kõigile etendusasutuste töötajatele samad palgatingimused ühtsetel alustel muude sihtasutustega. Tallinna linn ühise sihtasutuse asutamist ei soovinud ja seega ei ole KUM-l alust ega õigust kohelda Tallinna linnaga seotud munitsipaaletendusasutusi erinevalt teistest etendusasutustest, kultuurivaldkonna KOVi asutusi tegutseb ka muudes linnades (nt Pärnu linnaorkester, Paide muusika- ja teatri-maja jne). Kultuuripoliitiliselt suur roll on kõikidel etenduskunstide valdkonnas tegutsevates asutustel, sh eraõiguslikel asutustel, nt Vabal Laval, mis tegutseb kahes linnas. KUM ei saa teatrite tegevustoetuste aluseks võtta nende KOV-i põhist kultuuripoliitilist rolli. Tegevustoetuste jagamisel on konkreetsed kriteeriumid määratud tegevustoetuste käskkirjas.</p> <p>Tallinna Kammerorkestri puhul on KUM alati toetanud riiklikult</p>	<p>Jätkatakse seniste kokkulepete täitmist.</p>

	<p>Tallinna Filharmoonia koosseisu kuuluv Tallinna Kammerorkester on üks Eesti tuntuimast professionaalsetest muusikakollektiividest. Hooaja jooksul annab orkester kümneid kontserte nii kodu- kui ka välismaal. Kontserttegevuse kõrval on orkestri töös olulisel kohal salvestused. Asutusel puudub riigipoolne toetus.</p>	<p>olulisi välissõite, lähtudes kõigile kollektiividele ja organisatsioonidele kehtestatud võrdsetest tingimustest „Eesti kultuur maailmas“ toetusvoorus. Samuti on Tallinna Kammerorkester ja Birgitta festival saanud võrdsetel alustel toetusi toetusvoorst „Helilooming ja muusikaalased väljaanded“.</p>	
<p>6.</p>	<p>Suurendada vahendeid muinsuskaitseobjektide toetuseks. Muinsuskaitse all olevate kultuuriväärtuste säilimine peab olema kõrgendatud riikliku tähelepanu all.</p> <p>Eraldatud vahendid ei kata tegelikke vajadusi, mida näitab esitatud taotluste arv. 2019. a eelarvesse esitati kokku 307 nõuetekohast taotlust üle Eesti kogusummas üle 8 miljoni euro.</p> <p>Muinsuskaitseameti 2019. a eelarves oli mälestiste korrastamise toetusteks ette nähtud 1,4 miljonit eurot. Tekkinud on olukord, kus ühelt poolt on riik objektide kaitse alla võtmisega deklareerinud, et nende säilimine on riiklik huvi, samas kõik kohustused objektide säilimise tagamiseks on pandud omanikule.</p>	<p>2019. a on toetuste eelarve kinnismälestiste omanikele 2,8 miljonit eurot, mis on eelmistest aastatest 1,4 mln võrra suurem. Lisandunud eelarveliste vahendite arvelt on täiendav võimalus toetada erastamisest laekuva raha kasutamise seaduse alusel tagastatud ehitismälestisi.</p> <p>Lisaks on KUM esitanud lisataotluse riigieelarvestrateegia 2020-2023 raames, et toetuste mahtu mälestiste omanikele veelgi suurendada. Lisataotluse eesmärk on parandada ehitismälestiste olukorda tuntavalt ehk saada välja remondivõla „surnud ringist“, kus ainult väikest osa avariilisi mälestisi toetades lagunevad vähem avariilised hooned sarnasesse seis.</p>	<p>Kultuuriministerium on esitanud lisataotluse riigieelarvestrateegia 2020-2023 raames, et toetuste mahtu mälestiste omanikele veelgi suurendada.</p>
<p>7.</p>	<p>Jätkata maakondade spordikeskuste programmist regionaalsete tervisespordikeskuste toetamist riigieelarvest RESis 2019-2022 kavandatud mahus, so 2,9 mln eurot.</p> <p>Toetada jätkuvalt regionaalseid tervisespordikeskusi, mille kaudu paraneb</p>	<p>Riigieelarvestrateegia 2019-2022 koostamisel otsustustati regionaalsete tervisespordikeskuste arendamise toetamine neljaks aastaks kokku 2,4 miljonit eurot (600 tuh eurot aastas).</p>	<p>Jätkatakse kokkuleppe täitmist.</p>

<p>tervisesporditeenuse kättesaadavus ja kvaliteet.</p> <p>Toetada investeringute tegemist üleriigilise tähtsusega spordirajatiste renoveerimisel ja ehitamisel põhimõtte alusel, et rahastus võiks jaguneda pooleks riigi ja kohaliku omavalitsuse üksuse vahel. Tallinna poolt saab välja tuua vajaduse kahe objekti ühiseks finantseerimiseks: Kadrioru staadion ja Pirita velodroom.</p> <p>Kadrioru Staadioni renoveerimine. Eesmärgiks on riikliku tähtsusega esindusstaadioni täielik renoveerimine kaasaegseks võistlus- ja treeningkeskuseks. Kadrioru staadionil on läbi aegade võõrustatud rahvusvahelisi suursündmusi, kuid järjest keerulisem on täita nii tehnilisi- kui ka ruumilisi nõudmisi uute võistluste saamiseks. Nii UEFA kui ka Euroopa kergejõustiku assotsiatsioon on teinud kriitilisi ettekirjutusi aegunud taristu ja olmetingimuste kohta. Sellele vaatamata on juba täna teada, et 2020. a võõrustatakse U-17 vanuseklassi Euroopa meistrivõistluste finaaltorniiri ning 2021. a toimuvad Kadriorus U-20 Euroopa meistrivõistlused kergejõustikus.</p> <p>Tiitlivõistlustega kaasneb suur rahvusvaheline tähelepanu ning Eestit külastab sellega seoses märkimisväärne hulk sportlasi ja turiste.</p> <p>Eelhinnangu kohaselt on renoveerimistöøde maksumus ~10 000 000 eurot, millest ettepaneku kohaselt võiks riik katta 50%.</p> <p>Staadioni kaasajastamise eeldatav maksumus ja</p>	<p>Riik juba panustab järgmistesse olulistesse üleriiklikesse spordiobjektidesse:</p> <ul style="list-style-type: none"> • alates 2017. aastast Kalevi keskstaadioni rekonstrueerimisse; • alates 2018. a Rääma sõudebaasi renoveerimisse kokku 1 mln euroga; • alates 2018 Kääriku spordikeskuse väljaehitamiseks kokku 12 mln euroga. • 2019.a Hiiumaa Spordikeskuse ehitamist 2,9 mln euroga 	<p>Toetatakse 50/50 finantseerimise põhimõtet riigi ja kohaliku omavalitsuse vahel, kuid tegelikud otsused saavad toimuda juhtumipõhiselt tulenevalt rahaliste vahendite olemasolust ja objekti sisulisest tähtsusest.</p>

etapilisus selgub detailsemalt 2019. a jooksul. Parima lahenduse saamiseks on moodustamisel töörühm, kuhu kaasatakse alaliidud, Kultuuriministeerium, linna ametid ning vastavalt vajadusele ka muid osapooli.

Pirita Velodroomi multifunktsionaalse sisetreki projekteerimine ja ehitus 1969. a valminud Pirita Velodroom on amortiseerunud ning trekirada ei saa kasutada treeninguteks ega võistlusteks.

Ettepaneku kohaselt on kavas senise velodroomi asemele ehitada kaasaegne spordikeskus, kus lisaks sisetrekile on areeni keskel võimalus erinevaid spordikatteid kasutades läbi viia mitmete teiste spordialade treeninguid, võistlusi ja muid üritusi.

Kaasaegsel trekil on puidust ovaal siseringi pikkusega 250 m. Sisetrekk vajab maa-ala, mis on vähemalt 110-115 m pikk ja 55-60 m lai. Rahvusvaheliste võistluste korraldamiseks peaks keskus mahutama vähemalt 2000 pealtvaatajat. Uue multifunktsionaalse keskuse ehitamiseks on olemas kehtiv detailplaneering. Kohapeal on olemas kõik vajalikud kommunikatsioonid ja muu taristu.

Tegemist oleks üleriigilise tähtsusega ja esimese kinnise velotrekiga, mis on nii treening- kui ka võistluskeskuseks.

Objekti hind oleneb suuresti arhitektuursetest lahendustest, objekti eeldatav maksumus alates 12 000 000 eurot, millest ettepaneku kohaselt võiks riik katta 50%.

<p>9.</p>	<p>Lahendada Tallinna Linnavolikogu 05.10.2006 otsusega nr 300 tehtud ettepanek Mustpeade maja kui olulise kultuuriobjekti tagastamata jätmiseks</p> <p>Tallinna Linnavolikogu tegi Vabariigi Valitsusele ettepaneku Mustpeade maja hoonetekompleksi kui olulise kultuuriobjekti tagastamata jätmiseks 05.10.2006 otsusega nr 300 ehk enam kui 10 aastat tagasi. Valitsus on kahel korral, aastatel 2008 ja 2012, selle taotluse negatiivselt lahendanud, kuid neist otsustest võrsunud kohtuvaidlused kaotanud. Neli aastat on möödunud neist vaidlustest viimases kohtuotsuse jõustumisest, kuid selle aja vältel ei ole valitsus suutnud ettepanekut uuesti lahendada. Kõnealune hoone vajab säilimiseks ja senise kasutusfunktsiooni tagamiseks suuremahulisi investeeringuid, mida linn lahendamata omandiküsimuse tõttu teha ei söanda. Selliselt ohustab valitsuse otsustamatus selle küsimuse lahendamisel hoone säilivust ja avalikke huve.</p>	<p>Kohus ei vaidlustanud valitsuse otsuseni viinud kaalutluste asjakohasust, ent peab vajalikuks neid sügavamalt analüüsida ning veenvalt tõestada, et hoone tagastamine ei kahjusta selle kasutamist avaliku kultuuriobjektina. Kohtu seisukohtadest tulenevalt ei ole aga valitsusel piisavalt argumente ka selleks, et vara tagastamata jätmise taotlus rahuldada – s.t tõestada, et hoone tagastamine kahjustab selle kasutamist kultuuriobjektina. Kultuuri- ja õiguspoliitiline ebakõla vajab lahendust. Rahandusministeeriumil on ettevalmistatud kabineti-memorandum, kus erinevaid lahendusvariante analüüsitakse.</p>	<p>Töörühm jääb ootama Rahandusministeeriumi poolset tagasisidet probleemi lahendamiseks.</p>
<p>10.</p>	<p>Liita Tartu Maraton rada riigi poolt toetust saavate tervisekeskuste (-radade) nimistusse.</p> <p>Tartu Maratoni rajast on kujunenud riiklikult prioriteetne terviserada. Lisaks rahvusvaheliselt tuntud Tartu Maratonile, Tartu Rattamaratonile ja Maastikumaratoni, on see rada huvilistele tasuta terves pikkuses (~60 km) aastaringiselt hooldatuna aktiivses kasutuses (tervise)sporti ja puhkepaigana. Sellest on kujunenud populaarne koht tuhandetele inimestele üle vabariigi, kui ka rahvusvaheliselt (eelkõige lätlased). Antud rada ületab oma mastaapsuselt KOV ja maakondlike piire ja ei ole</p>	<p>Rada haldav MTÜ ei esitanud taotlust toetuse saamiseks avatud taotlusvooru, mistõttu toetust saavate tervisespordikeskuste programmi nimistusse ei saa Tartu maratoni rada nimetada. Kõik muud toetusviisid vajavad erakorralist otsust. 2019. aastal on juba eraldatud Tartu Maratonile raja hooldamiseks 10 000 eurot.</p>	<p>Jätkatakse läbirääkimisi ja arutelusid. Raja omanik peaks eelnevalt analüüsima raja kasutustihedust.</p>

	enam ammugi pelgalt ühe MTÜ, ega ühe omavalitsuse huvides tegutsev keskus.		
11.	<p>Eesti tippspordiüksuse Team Estonia tegevuste laiendamine üle Eesti, et tippsportlased või sinna pürgijad saaksid võimalikult heal tasemel tugiteenuseid.</p> <p>Oluline on, et meie tippsportlaste toetamise süsteem haaraks kõiki maakondi, sest ainult niimoodi on võimalik jõuda kõikide talentide toetamiseni. See süsteem motiveerib noori tegelema spordiga igas Eestimaa paigas.</p>	Team Estonia projekt ei ole geograafiliselt piiratud. Toetust ja tuge on võimalik saada kõigil sportlastel, kelle sportlikud tulemused või potentsiaal vastavad toetuse saamise tingimustele.	Jätkatakse kokkuleppe täitmist.
12.	<p>Leida lahendusi treeneripalga toetamise määra tõstmiseks vähemalt õpetaja töötasu alammäära tasemele.</p> <p>Noorte liikumisharjumuste tõus on oluline eesmärk, et tõsta meie elanikkonna heaolu. Treeneri töö on samaväärne õpetajatööga ning seega peaks treeneritele eraldatud palgatoetus olema vähemalt õpetaja töötasu alammääraga samal tasemele.</p>	Treenerite palgatõusu toetamiseks on esitatud RES 2020-2023 raames lisataotlus, et 5. ja kõrgema kutsetasemega noorte treeneri brutotöötasu alammäär jõuaks mõne aasta pärast järele Eesti keskmisele palgale.	KUM on treenerite palgatõusu toetamiseks esitatud RES 2020-2023 raames lisataotluse Rahandusministeeriumile

Jrk nr	Eesti Linnade ja Valdade Liidu ettepanek ja põhjendus	Valitsuskomisjoni seisukoht	Kokkulepe
1.	<p>Keeleõppevõimaluste laiendamine KOV-des (regionaalne probleem Ida-Virumaal).</p> <p>Leida võimalus toetada keeleõppevõimalusi kohalikes omavalitsustes Ida-Virumaal ja muudes kohtades, kus nendeks vajadus on.</p>	<p>Keeleõppevõimalusi Ida-Virumaal ja Tallinnas on laiendatud Eesti keele majade avamisega Tallinnas ja Narvas. Keeleõppevõimaluste laiendamiseks kohalikes omavalitsustes on esitatud RES-i 2020-2024 lisataotlus Kultuuriministeeriumi ja Haridus- ja Teadusministeeriumi poolt. Täiendavat keeleõpet pakuvad 2019.a Töötukassa teenused, Integratsiooni Sihtasutus ja Haridus- ja Teadusministeerium.</p>	<p>Osapoolte seisukohad on võetud teadmiseks.</p>
2.	<p>Muukeelsete kooride toetamine laulu- ja tantsupeol osalemiseks.</p> <p>Leida võimalus täiendavaks toetuseks muukeelsete kollektiivide koorilaulu- ja tantsupeol osalemiseks.</p>	<p>Muukeelsete koolinoorte osalemiseks laulu- ja tantsupeol plaanib Kultuuriministeerium pakkuda täiendavaid transpordivõimalusi. Lahendused muukeelsete kooride toetamiseks laulu- ja tantsupeol osalemiseks töötatakse välja pärast Kultuuriministeeriumile esitatud koorliikumise uuringutulemuste esitamist SA Poliitikauuringute Keskuse Praxis poolt 2019.a. II kvartalis ja vastavat tulemuste analüüsi.</p>	<p>Töötada täiendavad muukeelsete kooride toetusmeetmed laulu- ja tantsupeol osalemiseks välja pärast vastava Kultuuriministeeriumi tellimisel läbiviidud uuringu tulemuste analüüsi. Käsitleda toetusmeetmeid koos üle-eestilist kooriliikumist edendavate tugimeetmetega ja koostöös valdkondliku kultuurikomisjoniga..</p>
3.	<p>Lõimumise teenuskaardi koostamine (kaasates teisi lõimumise valdkonnaga puudet omavad ministeeriumid) ja liidu, et kaardistada koostöökohad lõimumise valdkonnas ning koostada teenuskaart).</p> <p>Koostada lõimumise teenuskaart ja kaardistada koostöökohad, kaasates teisi lõimumise valdkonnaga puutumust omavad ministeeriumid ja Eesti Linnade ja Valdade Liidu.</p>	<p>Teenuskaardi loomisel jätkatakse koostööd ELVLi ja ametkondade vahel valitsuskomisjonis eesmärgiga kaardistada koostöökohad ja eelarvestada teenuskaardi koostamise maksumus.</p>	<p>Koostada teenuskaart hiljemalt 2020. a II kvartaliks.</p>

4.	<p>Eesti keele õpetajate ja kultuuritöötajate puuduse leevendamine Ida-Virumaal.</p> <p>Pidada läbirääkimisi haridus-ja teadusministeeriumiga riikliku koolitustellimuse suurendamiseks eesti keele õpetajate ja kultuuritöötajate koolitamiseks.</p>	<p>Haridus- ja Teadusministeeriumi poolt on esitatud RES'i lisataotlus 30% palgalisa pakkumiseks eesti keelt valdavatele õpetajatele Ida-Virumaal. Ettepanek kultuuritöötajate puuduse leevendamiseks Ida-Virumaal esitada kultuuri- ja spordivaldkonna komisjonile seisukohavõtuks.</p>	<p>Haridus- ja Teadusministeerium kaalub erinevaid motivatsioonivõimalusi eesti keele ja eesti keeles õpetavate õpetajate leidmiseks. HTM ei esita kõrgkoolidele koolitustellimusi. Eesti keele õpetaja oskusi on võimalik omandada ka ümberõppe toel täiendava kutsena.</p>
5.	<p>„Kahe kogukonna sulandamise programmi” rahastamine KOV-dele.</p> <p>„Kahe kogukonna sulandamise programmi” rahastamine riigi poolt. Kahe kogukonna sulandamise programmi eesmärk on tuua venekeelsed inimesed eesti-keelsesse kultuuriruumi. Programmi raames külastatakse Riigikogu, Vene teatrit, laulu-ja tantsupidu, Petseri Seto festivali. Programmiga otsitakse eesti- ja vene kultuuride sõlmumise kohta.</p>	<p>Kultuuriministeeriumi poolt esitatud ettepanek RESi 2020-2014 lisataotluses tõsta koostöötegevusteks ja koostööks kohalike omavalitsustega planeeritud eelarvelisi vahendeid. „Kahe kogukonna sulandamise programmi” ehk kultuurikümblust rahastavad Haridus- ja Teadusministeerium MTÜ Minu Riik tegevuse ja Kultuuriministeerium erikeelsete kogukondadele suunatud koostöötegevuste toetusprogrammide kaudu, mida rakendab Integratsiooni Sihtasutus.</p>	<p>Lõimuv Eesti 2020 raames koostööd toetava lõimumismeetme tegevuste eesmärk on suurendada Eestis elavate inimeste teadlikkust erinevatest kultuuridest, traditsioonidest ja väärtustest ning parandada hoiakuid teiste rahvusrühmade suhtes. https://www.kul.ee/et/loimumise-meede</p>
Jrk nr	Valitsuskomisjoni ettepanek ja põhjendus	ELVL seisukoht	Kokkulepe
1.	<p>Koostada valitsuskomisjonipoolsed juhised, mida saab kasutada lõimumisvaldkonda puudutava info kajastamiseks ühistel alustel kohalikes omavalitsustes veebis ja trükistes.</p>		<p>Osapoolte seisukohad on võetud teadmiseks.</p>

VIII INFO- JA KOMMUNIKATSIOONITEHNOLOOGIA VALDKOND

Jrk nr	Eesti Linnade ja Valdade Liidu ettepanek ja põhjendus	Valitsuskomisjoni seisukoht	Kokkulepe
1.	<p>Taotleda omavalitsuste infotehnoloogia keskseks koordineerimiseks ja kompetentsi suurendamiseks jätkusuutlik rahastamismudel riigi ja ELVL vahel. Selleks uuendatakse riigieelarvelise toetuse kasutamise lepingut Rahandusministeeriumi ja ELVL vahel järgnevatel tingimustel:</p> <p>Lepingu kehtivus 2019-2022:</p> <p>Riigihalduse minister 2019. a: 125 000 EUR</p> <p>Riigihalduse minister 2020. a: 100 000 EUR</p> <p>Riigihalduse minister 2021. a: 75 000 EUR</p> <p>Riigihalduse minister 2022. a: 50 000 EUR</p> <p>ELVL kohustub alates 2020. a kuni 2022. a finantseerima keskvalitsuse poolt vähendatavat osa nii, et tagatud on KOV IKT baaseelarve finantseerimine aastas minimaalselt 125 000 EUR.</p> <p>Omavalitsuste infotehnoloogia arenduskeskuse loomiseks ja tegevuste toetamiseks sõlmiti 16.05.2016 riigieelarvelise toetuse kasutamise leping Rahandusministeeriumi, EMOLi ja ELL vahel . EMOLi tegevuse lõpetamisega sõlmiti leping ELVLi ja Rahandusministeeriumi vahel.</p> <p>Leiame, et valitud strateegia tagab omavalitsuste IKT</p>	<p>Rahandusministeeriumi ja ELVL vahel on kokkulepe KOV IKT rahastamiseks järgnevatel tingimustel:</p> <p>Lepingu kehtivus 2019-2022:</p> <p>Riigihalduse minister 2019. a: 125 000 EUR</p> <p>Riigihalduse minister 2020. a: 100 000 EUR</p> <p>Riigihalduse minister 2021. a: 75 000 EUR</p> <p>Riigihalduse minister 2022. a: 50 000 EUR</p> <p>ELVL kohustub alates 2020. a kuni 2022. a finantseerima keskvalitsuse poolt vähendatavat osa nii, et tagatud on KOV IKT baaseelarve finantseerimine aastas minimaalselt 125 000 EUR.</p>	<p>Kokkulepe KOV IKT kompetentsikeskuse toetamise osas.</p>

<p>valdkonna keskse koordineerimise ja arendamise perspektiiviga vähemalt kuni 5 aastat. Vajalik oleks jätkuvalt tagada IKT kompetentsikeskuse olemasolu ELVL-s koos püsiva rahastusega ning suurendada KOV enda algatust, vastutust ja osakaalu omavalitsuste IKT arendamises.</p> <p>ELVL volikogu on 11.09.2018 omafinantseerimise osas otsustanud järgmiselt: 2020. a: 25 000 EUR; 2021. a: 50 000 EUR; 2022. a: 75 000 EUR</p>		
<p>2. Jätkata läbirääkimisi kohalike omavalitsuste keskkete rakenduste KOVTP, KOVMEN, VOLIS, RPIS ja nutirakendus „Anna Teada!“ ülevõtmiseks ELVL-ile, eesmärgiga leida nende rakenduste haldamisele ja edasiarendamisele jätkusuutlik finantseerimismudel.</p> <p>Üleandmise tulemusel muutuks ELVL kui omavalitsusi esindav organisatsioon juhtivaks keskkete uute arenduste tellijaks ja teostajaks vastavalt omavalitsuste soovidele. Suureneks ELVL roll omavalitsuste infotehnoloogia kesksel arendamisel. Omavalitsused saavad paremini suunata arenduste tellimist ja teostust läbi enda esindusorganisatsiooni (ELVL).</p> <p>Rahandusministeerium on praegu välja pakkunud nende infosüsteemide finantseerimiseks aastatel 2019-2022 toetust 75000 EUR/aastas.</p> <p>ELVL seisukoht on, et sellise kuluga ei ole võimalik jätkusuutlikult neid lahendusi hallata, sh ka nende täieliku uuendamise järgselt.</p>	<p>Rahandusministeerium on valmis perioodil 2020-2022, peale KOV keskkete infosüsteemide õiguste ELVLi poolset ülevõtmist, toetama 100 000 euroga aastas väikearenduste teostamiseks.</p>	<p>Kokkulepe keskkete rakenduste KOVTP, KOVMEN, VOLIS, RPIS ja nutirakendus „Anna Teada!“ tarkavara õiguste ülevõtmiseks ELVLi poolt hiljemalt 31.12.2019. Keskkete infosüsteemide ülevõtmise järgselt perioodil 2020-2022 toetab Rahandusministeerium nimetatud infosüsteemides väikearenduste tegemist 100 000 euroga aastas.</p>
<p>3. ELVL tegi ettepaneku algatada jätkuprojekt omavalitsuste baastaristu viimiseks pilveteenusele „Riigipilv“. Eesmärgiks oleks 2023 aastaks 45-e omavalitsuse infrastruktuuri</p>	<ul style="list-style-type: none"> Rahandusministeerium toetab sisuliselt projekti läbiviimist ja lisas taotluse riigieelarve 2020- 	<p>Projekt ei saanud RESi rahastust.</p>

	<p>majutamine ISKE nõuetele vastaval kesksel serveritaristul. Omavalitsuste motiveerimiseks hõlmab projekt sobilike võrgu-seadmete soetamist ning teenuse osalist kompenseerimist. Kuivõrd tegu on teenusega, siis ei oleks projekt abikõlbulik struktuurivahenditest.</p> <p>Projekti hinnanguline maht 4 aastat kokku 1 463 500 eurot (2020- 395 500; 2021- 380 000; 2022- 344 000; 2023- 344 000).</p>	<p>2023 reservtaotlusena riigieelarve planeerimisprotsessi.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rahastuse saamise korral on projekti rakendajaks ELVL, teostada projekt etapiliselt nii, et oleks võimalik hinnata eelmise etapi edu ning õppetunde. • Rahandusministeeriumil leida võimalus etapiviisilisteks väljamakseteks. 	
4.	<p>ELVL tegi ettepaneku planeeritavate kesksete rakenduste struktuurivahenditest finantseeritavate arenduste omaosalust rahastada riigieelarvest (maht 2021. a 150 000 eurot). Vajaduse tingib asjaolu, et omavalitsuste käest omaosaluse kogumine on keerukas ning ressursimahukas.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Rahandusministeerium toetab sisuliselt projekti läbiviimist ja lisas taotluse riigieelarve 2020-2023 reservtaotlusena riigieelarve planeerimisprotsessi. • Rahastuse korral eraldatakse vahendid juhul kui on saadud MKM-ist SF taotlusele positiivne otsus. 	<p>Projekt ei saanud RESi rahastust.</p>
5.	<p>Luu KOV-ide teede ja tänavate kohta infot andvate infosüsteemide automaatne andmevahetus vastavate riigi infosüsteemidega.</p> <p>Ettepaneku eesmärk on tagada KOV-des menetletavate erinevate teede ja tänavatega seotud andmete kättesaadavus teistele infosüsteemidele, näiteks Maanteeameti süsteemile „Tark Tee“. Maanteeamet on andmekogu „Tark Tee“ ühe arendamise suunana kavandanud koostööd kohalike omavalitsuste teede andmete osas ja selline ühendamine võimaldab suurema hulga andmete sobivat avalikustamist ja liiklejate paremat ligipääsu vajalikule infole. Näiteks Tallinna linna haldusterritooriumil on kasutuses toimuvate kaevetööde,</p>	<p>Võetud teadmiseks. Arenduse eeldus on äri- ning tarkvara eelanalüüs. ELVL on võimalik tulla taotlema vahendeid MKM analüüsi voorust.</p>	<p>Kokkulepe. Vajadus vaadatakse uuesti üle pärast eelanalüüsi teostamist. Vajadus näidatakse ära taotlusena 2020. a KOV IKT strateegias 2020-2024.</p>

<p>tänavate ajutise sulgemise ja teiste teemaa-alal toimuvate teehoiutööde menetlemise infosüsteem.</p> <p>Nutirakendus „Anna Teada!“ on laialdaselt KOV-üleselt kasutuses kui lisaandmete andja või vastuvõtja. Jooksvat infot oleks vaja edastada ka Häirekeskuse infosüsteemidele.</p> <p>Vajaminev erinevaid infosüsteemide /andmekogude vahelist andmevahetust loov analüüsi- ja arendusprojekt on kirjutatud sisse 2019-2023 KOV IKT strateegia projekti, mille kaitsmine toimub MKM-is 2019. a mais.</p> <p>Vajadus töötada välja valdkonda reguleeriv normdokument on ära langenud.</p>		
<p>Viia läbi KOV poolt teenusena kasutatavate infosüsteemide analüüs lähtuvalt üleriigilisest universaalsusest ning vajalike kehtestatud nõuete täitmisest, sh lemmikloomade registreerimist korraldavad infosüsteemid.</p> <p>KOVides teenusena kasutatavate infosüsteemide analüüsi läbiviimine on sisse kirjutatud 2019-2023 KOV IKT strateegia projekti, mille kaitsmine toimub MKM-is 2019. a mais. Enne analüüsi tulemuste selgumist pole vajalik läbirääkimistel üleval hoida keske riikliku lemmikloomaregistri arendamise vajadust.</p> <p>6. Lemmikloomade registri küsimus tuleb lahendada riigi kaasabil, sest registreid on mitmeid, segadus seetõttu suur ja erinevate registrite haldajad omavahelisest koostööst huvitatud ei ole. Üleriigilise registri või siis registrite-vahelise andmevahetuse loomise tulemusena muutuks KOVide tegevus tulemuslikumaks ja kulud väheneksid ning langeks kadunud ja hukkunud lemmikloomade arv.</p> <p>Riik on juba 2004. a investeerinud 30 000 krooni (üks kolmandik registri arenduse maksumusest) üle-eestilise lemmikloomade registri (www.llr.ee) infosüsteemi</p>	<p>Võtame teadmiseks ELVLi soovi viia läbi KOV kasutatavate e-teenuste infosüsteemide analüüsi. Lemmikloomaregistrina pakutakse turul erinevaid lahendusi, mistõttu puudub vajadus uue riikliku infosüsteemi väljatöötamiseks.</p>	<p>Kokkulepe. ELVL kajastab soovi infosüsteemide analüüsiks KOV IKT strateegias 2020-2024.</p>

väljatöötamise. LLR register töötab endiselt, seda kasutab lisaks Tallinna linnale veel 45 omavalitsust üle Eesti. LLR-i registrile on Tallinn juurde arendanud ka varjupaigaliidese, mõlemad andmebaasid kasutavad sama kiibinumbriga otsingut ja omaniku andmete otsingut. See on oluliselt lihtsustanud nii Tallinna Keskkonnaameti, Tallinna Munitsipaalpolitsei Ameti kui ka varjupaigateenuseid pakkuvate mittetulundusühingute tööd.

[1]Arvutuste aluseks 2015.a kaalutud KOVide maamaksu määrad. Keskmine on 2,27%

[2]Andmed on 2016. a kohta

[3]Arvestus toimub keskmiste määrade alusel. Üldmaa kohta 1,25% ja loodusliku rohumaa kohta 1%.